

N á r o d n á s p r á v a
o úradnej kontrole potravín v Slovenskej republike
za rok 2007

N á r o d n á s p r á v a
o úradnej kontrole potravín v Slovenskej republike
za rok 2007

Február 2008
Bratislava

1. časť – Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Štátna veterinárna a potravinová správa SR

I. Úradná kontrola potravín vykonaná v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali v roku 2007 úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh potravín živočíšneho pôvodu, potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych výrobkov, nápojov, potravín zmiešaného pôvodu a tabakových výrobkov v zmysle kompetencií vyplývajúcich z § 23 ods. 1 zákona NR SR č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

Kontrolná činnosť Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky bola v roku 2007 zameraná hlavne na bezpečnosť potravín v celom potravinovom reťazci od výroby až po umiestnenie potravín na trh. Veľký dôraz bol kladený na odhaľovanie falšovania potravín a klamanie spotrebiteľov, dovoz potenciálne rizikových potravín z tretích krajín a nesprávne označené potraviny, aby bola zabezpečená v maximálnej miere ochrana spotrebiteľov. Pri výkone úradnej kontroly sa vychádzalo z ročných plánov kontrol a stanovení priorít na princípoch hodnotenia rizika komodity alebo jednotlivého analytického ukazovateľa. Ďalšími kritériami pri rozhodovaní o kontrolách boli poznatky z predchádzajúcich kontrol, zistenia iných orgánov potravinového dozoru, podnety spotrebiteľov a masmédií, doporučenia európskej komisie a informácie z rýchleho výstražného systému pre potraviny a krmivá (RASFF).

I.1. Plánovaná úradná kontrola potravín

Štátna veterinárna a potravinová správa vykonávala v roku 2007 úradnú kontrolu potravín v **20 362** kontrolovaných objektoch. Orgány ŠVPS SR vykonali v zmysle platnej legislatívy v sledovanom období **36 934** kontrol. Nedodržanie ustanovení zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov bolo zistené v **9 269** kontrolovaných objektoch. Dôvodom postihu boli nedostatky najmä v celkovej hygiene (porušenie ustanovení 1.hlavy druhej časti PK SR), v označovaní (porušenie ustanovení 2.hlavy druhej časti PK SR), v správnej výrobnjej praxi (porušenie ustanovení 8.hlavy druhej časti PK SR), v zložení potravín, kontaminantoch (prítomnosť nežiadúcich látok) a iných nedostatkoch zistených v priebehu kontroly.

Prehľad o počte kontrol a zistených nedostatkoch v jednotlivých kategóriách u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (podnikateľských objektov) je uvedený v tabuľke č.1.

V roku 2007 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít aj **audity** so zameraním na overenie zhody zavedeného systému **zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobnjej praxe s platnou legislatívou**. Celkovo bolo vykonaných 122 auditov, pri ktorých bolo zistených 246 nezhôd. Najčastejšie boli zistené nezhody vo verifikácii systému a monitorovaní jednotlivých CCP a následne v nedostatočnom vedení evidencie, ďalej boli zistené nezhody vo vedení evidencie o výkone deratizácii a dezinsekcii, v opise výrobkov chýbal údaj o ich trvanlivosti, nebola vykonaná aktualizácia zásad správnej výrobnjej praxe a tokovej schémy, chýbali záznamy o školeniach zamestnancov a tiež neboli aktualizované

mikrobiologické parametre. Prehľad o počte vykonaných auditov u výrobcov potravín rastlinného pôvodu a počte zistených nezhôd je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Miesto výkonu auditu	Počet vykonaných auditov	Počet zistených nezhôd
Výroba sójových výrobkov	1	13
Výroba cestovín	11	18
Výroba pekárskeho výrobkov	53	144
Výroba trvanlivého pečiva	5	12
Výroba mlynských výrobkov z obilia	2	2
Výroba extrudovaných výrobkov	2	2
Výroba zemiakových lupienkov	1	1
Výroba pochutín	6	8
Výroba nealkoholických nápojov	9	12
Výroba liehovín	4	6
Výroba piva	1	0
Výroba olejov	3	1
Výroba škrobov	1	3
Výroba cukrovínok, čokolády	2	0
Konzerváreň -spracované ovocie a zelenina	4	3
Baliareň potravín	9	15
Sklady a distribúcia potravín	6	10
Pestovateľ hľivy ústricovej a šampiňónov	2	6
SPOLU	122	246

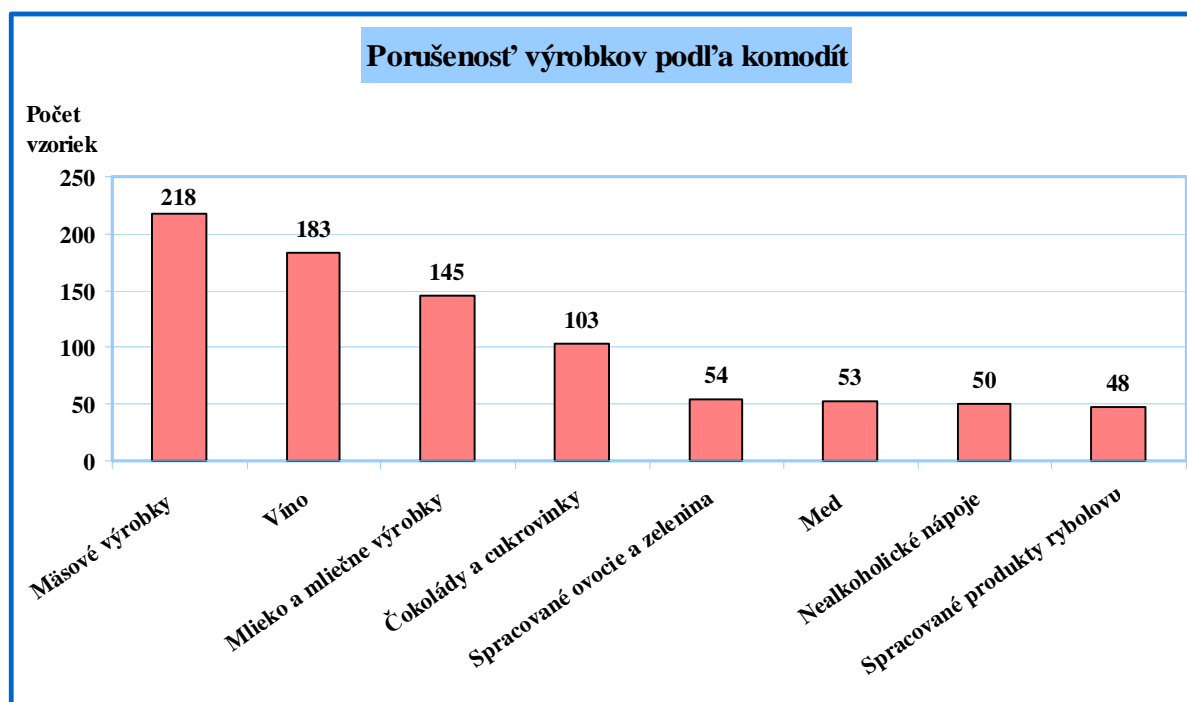
V priebehu roka 2007 bol prevádzkovateľom potravinárskych podnikov (podnikateľským objektom), ktoré podliehali úradnej kontrole potravín vykonávanej orgánmi štátnej veterinárnej a potravinovej správy v zmysle zákona NR SR č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov:

- **vydaný zákaz manipulácie s výrobkami** - na 974 merných jednotiek výrobkov v hodnote 110 170 Sk,
- **vydaný zákaz umiestnenia na trh** na 124 475 merných jednotiek nevyhovujúcich výrobkov v hodnote 5 984 391 Sk,
- **vydaný príkaz na stiahnutie** 5 038 merných jednotiek nevyhovujúcich potravín v hodnote 439 138 Sk,
- **vydaný príkaz na zneškodnenie** 889 merných jednotiek nevyhovujúcich potravín v hodnote 103 601 Sk,
- **1 465 uložených opatrení rozhodnutím riaditeľa** na odstránenie nedostatkov, najmä za nevyhovujúcu hygienu a nedodržiavanie správnej výrobných praxe,
- **uložených 1 541 pokút rozhodnutím riaditeľa** pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh podľa § 28 zákona NR SR č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov **v hodnote 17 595 870 Sk** najmä za predaj výrobkov po dátume spotreby, nevyhovujúce výrobky a nevyhovujúcu hygienu,

- **uložených 2 955 blokových pokút fyzickým osobám** pri výrobe potravín manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh podľa § 29 zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov v **hodnote 1 835 400 Sk.**

Laboratóriá ŠVPÚ vyhodnotili celkovo v roku 2007 v komoditách výrobkov živočíšneho, rastlinného, zmiešaného pôvodu a tabakových výrobkov v súlade so zákonom o potravinách **25 310** vzoriek, z ktorých **1 199** vzoriek, t. j. **4,74 % nevyhovelo** požiadavkám Potravinového kódexu SR alebo iným záväzným predpisom. Z celkového počtu odobratých vzoriek nevyhovelo platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 96, v kontaminantoch 104, v aditívnych látkach 102, v označovaní 479, v senzorických ukazovateľoch 179 vzoriek a vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch 269 vzoriek. Z pohľadu jednotlivých komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistené u mäsových výrobkov, vína, mlieka a mliečnych výrobkov, čokolád a cukrovínok, spracovaného ovocia a spracovanej zeleniny, medu, nealkoholických nápojov a koncentrátov na ich prípravu, spracovaných produktov rybolovu.

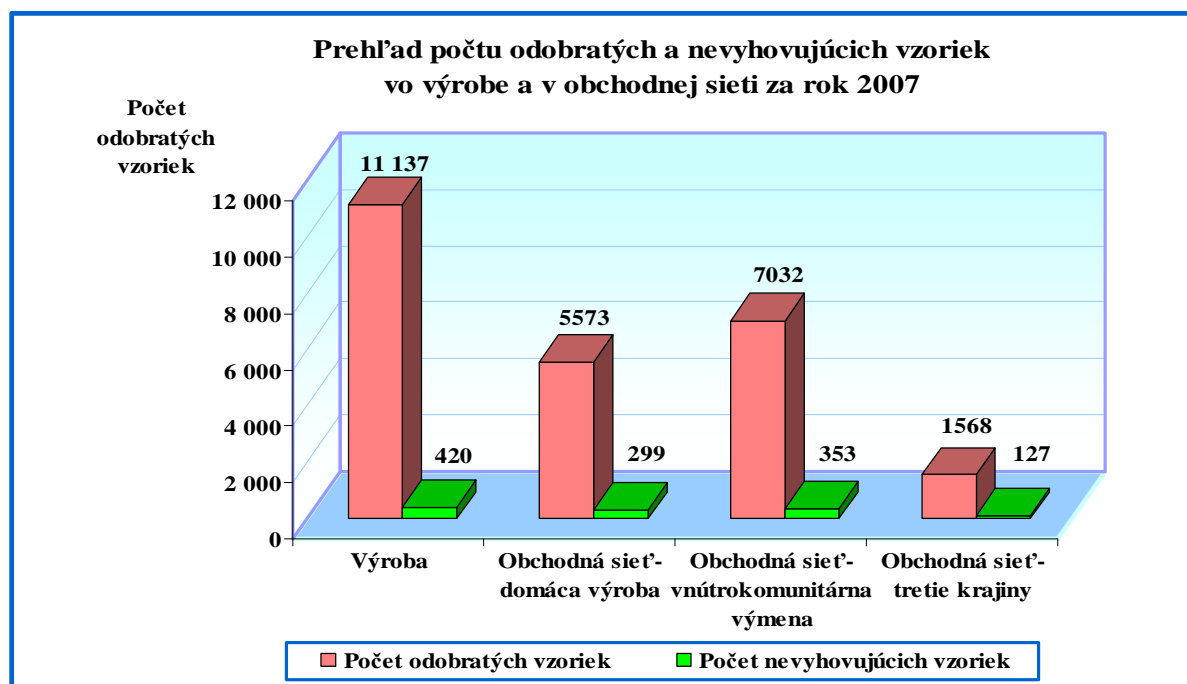
Prehľad o najvyššom počte nevyhovujúcich vzoriek v jednotlivých komoditách je uvedený v grafe:

Analyzované vzorky boli odoberané vo výrobe a v obchodnej sieti podľa ročných plánov odberu vzoriek, ktoré boli vypracované na základe hodnotenia rizika danej komodity, jednotlivých analytických ukazovateľov a tiež aj z výsledkov analýz predchádzajúceho obdobia. Celkovo bolo odobratých vo výrobe 11 137 vzoriek, čo je 44% z celkového počtu odobratých vzoriek. Vzorky potravín živočíšneho pôvodu na ukazovatele bezpečnosti potravín boli vo výrobe odoberané a vyhodnocované v zmysle zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti. Z toho bolo 420 nevyhovujúcich vzoriek (1,66%). V obchodnej sieti bolo celkovo odobratých 14 173 vzoriek, čo je 56% z celkového počtu odobratých vzoriek. Z toho bolo 779 nevyhovujúcich vzoriek (3,08%). V obchodnej sieti sa odoberali vzorky z domácej produkcie, ostatných krajín EÚ a dovozu z tretích krajín.

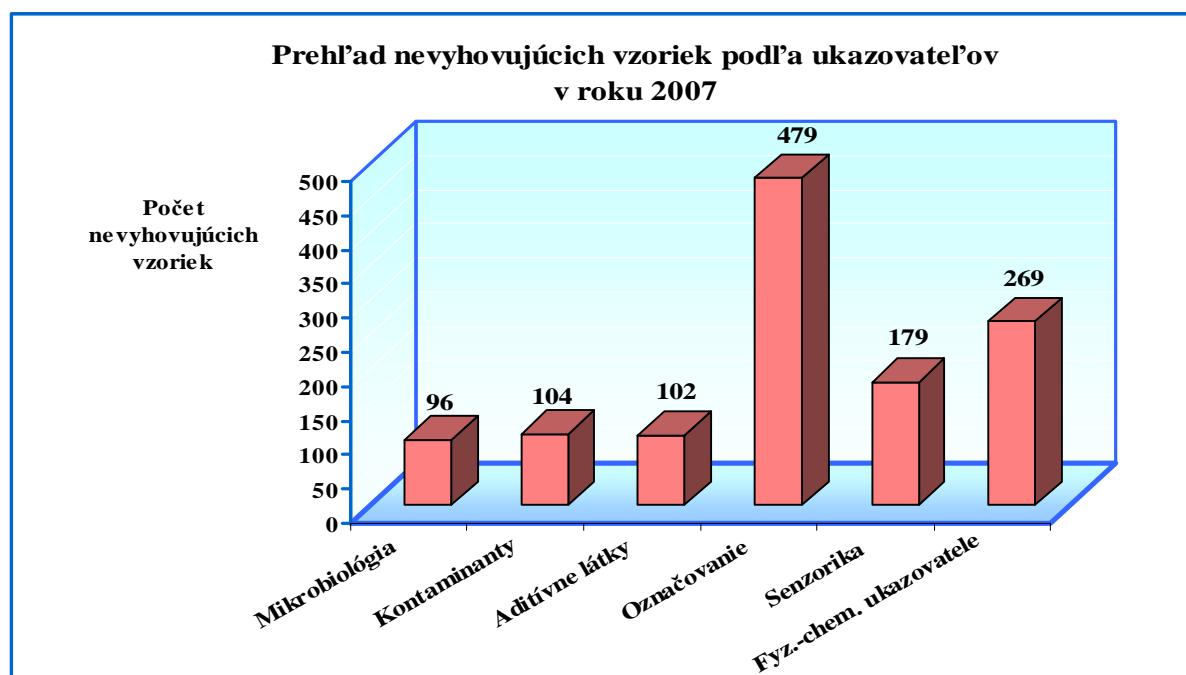
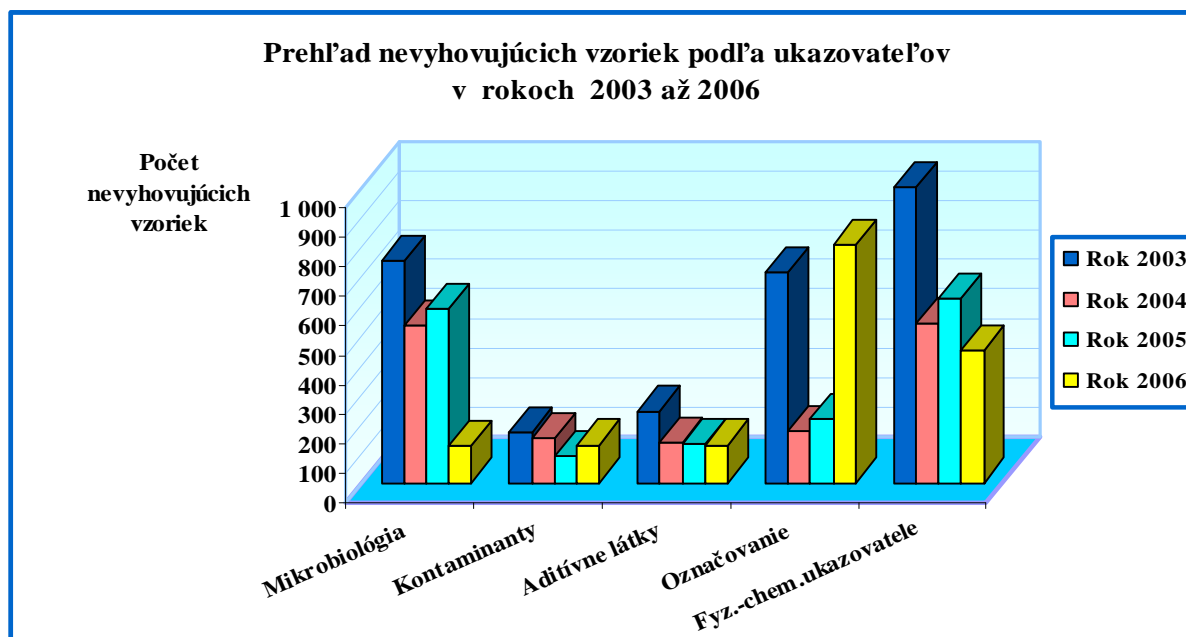
Prehľad o počte odobratých vzoriek vo výrobe a v obchodnej sieti je uvedený v nasledujúcej tabuľke a grafe:

Miesto odberu		Odobraté vzorky			% porušenosti z celkového počtu odobratých vzoriek
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	
Výroba		10 717	420	11 137	1,66
Obchodná sieť	Vzorky domáceho pôvodu	5 274	299	5 573	1,18
	Vzorky z ostatných krajín EÚ	6 679	353	7 032	1,40
	Vzorky z tretích krajín	1 441	127	1 568	0,50
	SPOLU	13 394	779	14 173	3,08
SPOLU – odobraté vzorky		24 111	1 199	25 310	4,74

V porovnaní s rokom 2006, keď bola celková porušenosť 5,36%, **nastalo zlepšenie kvality a zdravotnej neškodnosti u výrobkov o 0,62 %** (Tabuľka č. 2 - analýza nevyhovujúcich vzoriek podľa komodít).

V nasledovných grafoch je uvedený vývoj porušenosti v jednotlivých ukazovateľoch v rokoch 2003 až 2006 a v roku 2007:

1. Mlieko a mliečne výrobky

V roku 2007 bolo vyšetrených v rámci úradnej kontroly 4169 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 145 vzoriek (3,48%), čo je mierne zhoršenie oproti roku 2006 o 0,42%. Najčastejšie mlieko a mliečne výrobky nevyhoveli požiadavkám na označovanie - 55 vzoriek, a to hlavne z dôvodu, že zloženie uvedené na obale nezodpovedalo skutočnosti, pretože výrobky označené ako maslo a syry obsahovali prítomnosť cudzích tukov. Mikrobiologickým požiadavkám nevyhovelo 38 vzoriek. V 7 vzorkách syrov bola zistená prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*. V ostatných vzorkách sa pri mikrobiologickom vyšetrení zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov, ktoré svedčia o nedodržaní hygieny prevádzky (*Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Enterobacteriaceae*) Vo všetkých prípadoch zistenia patogénnych mikroorganizmov orgány

veterinárnej a potravinovej správy nariadili stiahnutie zdraviu škodlivých výrobkov z trhu, pozastavenie výroby, nariadenie dekontaminácie a opatrenia na zlepšenie hygieny prevádzky. Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 37 vzoriek (zistená prítomnosť cudzích tukov v masle a syroch, nedodržanie požiadaviek na obsah sušiny a tuku). Senzorickým požiadavkám nevyhovelo 15 vzoriek. V 1 vzorke sa zistilo nedodržanie najvyššieho prípustného množstva prísady chloridu sodného. Ani v jednom prípade neboli porušené požiadavky na cudzorodé kontaminujúce látky.

2., 3. Vajcia a vaječné výrobky

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2007 odobratých 46 vzoriek vajec, jedna vzorka nevyhovela senzorickým požiadavkám. Ďalej bolo odobratých 20 vzoriek vaječných výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

4., 5., 6., 7., 8. Mäso domácich kopytníkov, hydiny, králikov, zveriny, mäsové výrobky, mleté mäso a mäsové prípravky

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2007 vyšetrených 6922 vzoriek domácich kopytníkov, hydiny, králikov, zveriny, mäsových výrobkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov, nevyhovelo 265 vzoriek (3,83%), čo je zlepšenie oproti roku 2006 o 2,37%.

V roku 2007 bolo odobratých 37 vzoriek **mäsa domácich kopytníkov**, všetky vzorky boli vyhovujúce, 403 vzoriek **mäsa hydiny a králikov**, nevyhovelo 19 vzoriek (4,71%). V 12 vzorkách sa zistila prítomnosť mikroorganizmov *Campylobacter jejuni*, 4 vzorky nevyhoveli senzorickým požiadavkám a 2 vzorky požiadavkám na označovanie.

Pri úradných kontrolách bolo odobratých 5250 vzoriek **mäsových výrobkov**, nevyhovelo 218 vzoriek (4,15%). Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 75 vzoriek (nie je deklarovaný obsah sóje, hydínového mäsa, prídavné látky nie sú správne označené), požiadavkám na zloženie (fyzikálno – chemické ukazovatele) 64 vzoriek (napr.: množstvo celkových bielkovín, nevyhovujúci pomer vody a bielkovín, tuku a bielkovín), požiadavkám na aditívne látky a prísady nevyhovelo 42 vzoriek (prítomnosť farbiva E 128 2G červená, prekročenie najvyššieho prípustného množstva prísady NaCl), 25 vzoriek nevyhovelo senzorickým požiadavkám a 18 vzoriek mikrobiologickým požiadavkám (najčastejšie zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*, v 2 vzorkách sa zistila prítomnosť salmonel). V 2 vzorkách mäsových výrobkov sa zistilo prekročenie najvyššieho prípustného množstva benzoapyrénu.

V rámci úradnej kontroly bolo odobratých 1229 vzoriek **mletého mäsa a mäsových prípravkov**, nevyhovelo 28 vzoriek (2,28%). 9 vzoriek nevyhovelo senzorickým požiadavkám, 8 vzoriek požiadavkám na označovanie, 5 vzoriek mikrobiologickým požiadavkám a 4 vzorky nespĺnili požiadavky na zloženie (fyzikálno – chemické požiadavky).

9., 10. Produkty rybolovu

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2007 vyšetrených spolu 1009 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 57 vzoriek (5,65%), čo je zlepšenie oproti roku 2006 o 1,3%. V rámci úradnej kontroly bolo odobratých 113 vzoriek **nespracovaných produktov rybolovu**, nevyhovelo 9 vzoriek (7,96%); najčastejšie porušeným ukazovateľom bolo označovanie – 7 vzoriek; v 2 vzorkách pstruhov sa zistila leukomalachitová zelená. V týchto dvoch prípadoch boli uložené opatrenia, a to zákaz uvádzania rýb na trh a stiahnutie pstruhov z trhu. Pri úradnej kontrole bolo odobratých 896 vzoriek **spracovaných produktov rybolovu**, nevyhovelo 48 vzoriek (5,36%). Najčastejšie porušeným ukazovateľom bolo označovanie (33 vzoriek). Mikrobiologickým požiadavkám nevyhovelo 6 vzoriek (prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*, prekročenie limitu pre histamín). V 4 vzorkách neboli dodržané požiadavky na cudzorodé kontaminujúce látky (benzoapyrén); bol

nariadený zákaz predaja, stiahnutie výrobkov z trhu. Dve vzorky nevyhoveli požiadavkám na aditívne látky (prekročenie najvyššieho prípustného množstva farbív).

11. Med

V minulom roku bolo odobratých 308 vzoriek včelieho medu; 53 vzoriek (17,21%) nevyhovelo. Oproti roku 2007 sa zhoršila kvalita o 6,62%. Hlavnou príčinou bolo nedodržanie požiadaviek na množstvo hydroxymetylfurfuralu. Prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov bola zistená v 17 vzorkách medu. Išlo hlavne o rezíduá tylozínu a sulfónamidov. V prípade zistenia rezíduí veterinárnych liekov nariadili orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy zákaz ich uvádzania na trh a stiahnutie z trhu.

12. Želatína

V roku 2007 bolo odobratých 16 vzoriek želatíny, všetky vzorky boli vyhovujúce.

13. Jedlé tuky živočíšneho pôvodu

V roku 2007 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 420 vzoriek, nevyhovelo 16 vzoriek (3,81%), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2006 o 2,93%; z toho 13 vzoriek pre porušenie analytických ukazovateľov (najčastejšie porušeným ukazovateľom bolo zvýšenie obsahu voľných mastných kyselín). 3 vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (neuveďenie antioxidantu na obale).

14. Jedlé rastlinné tuky a oleje

V roku 2007 bolo analyzovaných v laboratóriách ŠVPÚ 205 vzoriek rastlinných tukov a jedlých rastlinných olejov. Do tejto skupiny boli zahrnuté aj výrobky z rastlinných olejov a tukov. Z uvedeného počtu boli nevyhovujúce 3 vzorky, čo predstavuje 1,46 %. V porovnaní s rokom 2006 je to zlepšenie o 2,5 %. Dva výrobky neboli správne označené, jeden nevyhovelo vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch pre nižší obsah sušiny oproti deklarácii na obale výrobku.

15. Majonézy

V uvedenej komodite bolo odobratých 38 vzoriek, z ktorých nevyhoveli 3 vzorky, čo predstavuje porušenosť 7,89 %. Dve vzorky nevyhoveli pri senzorickej posudzovaní, jeden výrobok nemal na obale uvedený zistený mliečny proteín.

16. Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá

Celkovo bolo analyzovaných 316 vzoriek v komodite dehydrovaných pokrmov, polievkových prípravkov a ochucovadiel, z ktorých 15 vzoriek nevyhovovalo t. j. 4,75%. Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní uvedených výrobkov a to z dôvodu neuvedenia percentuálneho podielu zeleninovej zložky v zložení výrobkov a údajov o fyzikálnom stave potraviny. Nedostatky boli zistené u jednej vzorky v senzorickej a fyzikálno-chemických ukazovateľoch a u jednej vzorky bola zistená prítomnosť vaječného proteínu.

17. Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá

V uvedenej skupine výrobkov bolo v minulom roku odobratých 176 vzoriek, z ktorých 3 vzorky nevyhovovali požiadavkám Potravinového kódexu SR, čo je porušenosť 1,70%, zatiaľ čo v roku 2006 v tejto skupine výrobkov bola porušenosť 2,23%. Nedostatky boli zistené hlavne v označovaní a to z dôvodu neoznačenia výrobku názvom vystihujúcim jeho podstatu. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov boli zistené nedostatky v nižšej hmotnosti pevného podielu po odkvapkaní nálevu vo výrobku.

18. Ocot, horčica a iné chut'ové prípravky

V uvedenej skupine výrobkov bolo v minulom roku odobratých 202 vzoriek, z ktorých 12 vzoriek nevyhovovali požiadavkám Potravinového kódexu SR, čo je porušenosť 5,94%, kým v roku 2006 v tejto skupine výrobkov bola zaznamenaná porušenosť iba 2,23%, čo je zvýšenie porušenia o 3,71%. Najčastejšie nedostatky boli zistené v senzoričných ukazovateľoch a to hlavne u horčice, kde bola zistená vôňa po plesni a zatuchnutosť a tiež chuť netypická pre daný druh výrobku, cudzia po plesni. Ďalej boli zistené nedostatky v označovaní a to neuvedenie názvu potraviny a zloženia výrobku v slovenskom jazyku a tiež neuvedenie náhradných sladidiel a konzervačných látok v omáčkach. V jednej vzorke horčice bola zistená prítomnosť oxidu siričitého, ktorý nebol uvedený v označení výrobku.

19. Droždie a sušené pivovarské kvasnice

V komodite droždie a sušené pivovarské kvasnice bolo v roku 2007 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 23 vzoriek, z ktorých 1 vzorka (4,35%) nevyhovovala požiadavkám Potravinového kódexu SR z dôvodu nedodržania mikrobiologických ukazovateľov.

20. Jedlé obilie vrátane ryže

Jedlé obilie nepatrí medzi vysoko rizikové potraviny. Do tejto skupiny patrí aj ryža. V roku 2007 bolo odobratých celkom 401 vzoriek jedlého obilia a ryže. Z tohto počtu bolo 10 vzoriek nevyhovujúcich, čo tvorí 2,49 %. V jednom prípade bolo vyhodnotených ako nevyhovujúce označenie u výrobku „ovsené vločky jemné“, kde názov výrobku a časť textu neboli uvedené v slovenskom jazyku, 2 vzorky nevyhoveli vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (nadlimitná vlhkosť, klíčivosť, hmotnosť tisícich zŕn a nízka nameraná hodnota obsahu bielkovín) a 7 vzoriek pre prekročený obsah kontaminantov. V prípade kontaminantov bol prekročený obsah ochratoxínu A u pšenici letnej – nameraná hodnota 30,6 µg/kg, NPM max.5 µg/kg, prekročenie najvyššie prípustného množstva kadmia u dlhozrnnej ryže – nameraná hodnota 0,267 mg/kg, NPM 0,20 mg/kg, v 2 vzorkách výrobkov z obilia bola zistená zvýšená hodnota deoxynivalenolu, boli namerané hodnoty 1040,00 µg/kg a 1453 µg/kg, NPM 750,00 µg/kg, ďalej ryža dlhozrná nevyhovela pre prekročenie aflatoxínu B1-16,70 mg/kg, (limit: 2,00) a sumy aflatoxínov 18,4 mg/kg (limit: 4,00). V jednom prípade ryža dlhozrná nevyhovela v znaku rezíduá pesticídov, kde bol prekročený obsah permetrínu - nameraná hodnota 0,13 mg/kg (NPM 0,05 mg/kg) a obsah cypermetrínu - nameraná hodnota 0,19 mg/kg (NPM: 0,05 mg/kg). Pri analýze vzorky Ryža dlhozrná lúpaná RISO ITALIANO 1000 g bola zistená prítomnosť nepovolenej geneticky modifikovanej ryže LLRice 601.

21. Mlynské výrobky z obilia

V roku 2007 zo 421 úradne odobratých vzoriek mlynských výrobkov z obilia nevyhovovalo 9 vzoriek, čo predstavuje 2,14%. Z uvedeného množstva nevyhovujúcich vzoriek bolo 6 vzoriek (66,7%) zistených u výrobcu a 3 nevyhovujúce vzorky boli zistené v obchodnej sieti. Najviac nedostatkov bolo zistených vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch, konkrétne v prekročenom maximálnom limite obsahu popola, ktorý je stanovený pre každý druh múky podľa Potravinového kódexu SR. V dvoch prípadoch bol prekročený maximálny limit ochratoxínu A v múke, ktorá sa nachádzala v pekárni. Múky boli vrátené výrobcovi na znehodnotenie. Nesprávnosť v označení bola zistená v 3 mlynských výrobkoch z obilia a súvisela v jednom prípade s neuvedením názvu a zloženia v štátnom jazyku a 2 krát v nesprávnom zaradení typu múky.

22. Cestoviny

V rámci potravinového dozoru bolo celkom odobratých 265 druhov cestovín, z ktorých nevyhovovalo 9 výrobkov (3,40 %). Oproti roku 2006 bola celková porušenosť nižšia o 1,72 %. Najviac nedostatkov bolo zistených v označení cestovín. Porušenosť súvisela s nezaradením cestovín podľa druhu použitej suroviny a obsahu vody podľa príslušnej hlavy Potravinového kódexu SR. Celkovo sa znížila porušenosť týkajúca sa mikrobiologickej kontaminácie. Iba u jednej vzorky cestovín bola zistená prítomnosť Salmonelly. V jednej vzorke cestovín bol zistený prekročený limit kontaminantov, konkrétne deoxynyvalenolu. Uvedený výrobok bol stiahnutý z obchodnej siete a vrátený na znehodnotenie.

23. Pekárske výrobky

Do skupiny pekárske výrobky patrí chlieb, jemné a bežné pečivo, ale aj ostatné pekárske výrobky (napr. parené výrobky, strúhanka, tyčinky) . Z celkovo preverených 694 vzoriek, nevyhovovalo spolu 14 vzoriek, čo predstavuje 2,02%. Z uvedeného množstva nevyhovujúcich bolo 8 vzoriek , t.j. 57,14% zistených priamo u výrobcu, teda v pekárňach. Ostatné nedostatky 42,86% (6 vzoriek) boli zistené v obchodnej sieti. Najviac nedostatkov bolo opäť v označení pekárskych výrobkov - až 64,29%. Boli to nedostatky týkajúce sa hlavne neuvedenia zloženej zložky (napr. náplne). Ďalšie nedostatky v označení sa vyskytli v uvádzaní obchodného názvu surovín, neoznačení konzervačnej látky v balenom chlebe, v nesprávnom označení druhu náplne. Druhým najväčším nedostatkom bola mikrobiologická porušenosť u strúhanky, kde bol prekročený limit v obsahu plesní. V senzorickej porušenosti sa 1-krát vyskytla porušenosť kôrky a striedky so zabezpečením cudzej prímеси.

24. Trvanlivé pečivo

V trvanlivom pečive bolo odobratých celkom 329 výrobkov, z ktorých 22 vzoriek nevyhovovalo požiadavkám legislatívy, čo predstavuje celkom 6,69 %. Oproti roku 2006 sa porušenosť v trvanlivom pečive znížila o 4,8 %. Najväčšie nedostatky sa zistili v označení trvanlivého pečiva. Nesprávne označenie trvanlivého pečiva tvorilo až 75 % z celkovej porušenosti . Najčastejší nedostatok v označení bolo neuvedenie prítomnosti konzervačnej látky a farbív v zloženej zložke, neuvedenie percenta náplne, resp. polevy, nečitateľný dátum minimálnej trvanlivosti a zloženie výrobku. V štyroch odobratých vzorkách bola zistená prítomnosť aditívnych látok (konzervačné látky a farbivá), ktoré následne neboli uvedené v označení.

25. Špeciálne výrobky z obilia

V špeciálnych výrobkoch z obilia bolo celkom úradne odobratých 276 vzoriek, z ktorých iba jedna vzorka bola nevyhovujúca, konkrétne v senzorickej ukazovateľoch, kde bol porušený obal výrobku s trusom myši domovej. Uvedené množstvo nevyhovujúcich vzoriek predstavuje z celkového množstva odobratých vzoriek 0,36 %.

26. Olejniny

Z kategórie „olejniny“ bolo na kontrolu zdravotnej bezpečnosti odobratých 119 vzoriek. Zvýšený obsah najvyššieho prípustného množstva chemického prvku – kadmia, bol zistený u 3 vzoriek maku modrého. V senzorickej ukazovateľoch nevyhovela slnečnica nelúpaná pražená, solená pre nevyhovujúcu vôňu a chuť, ďalšia vzorka slnečnice nevyhovela pre vôňu a chuť po rozložení oleji, mak modrý pre horkú chuť a vôňu po oxidácii tukov, pre cudziu príchuť, nakyslú nahorklú chuť a taktiež výskyt živých škodcov a zátočkov. Z analytických ukazovateľov nevyhoveli vzorky maku modrého pre vysoký obsah blenu čierneho (0,13%, 0,24%, 0,42%, 0,65% - NPM 0,01%) a pre zvýšenú vlhkosť. Z celkového počtu 119 vzoriek bolo celkom 13 nevyhovujúcich, čo tvorí 10,92 %.

27. Strukoviny a výrobky z nich

Z celkového počtu odobratých vzoriek strukovín a výrobkov z nich – t.j. 270, boli 4 vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce čo tvorí 1,48 %. Do tejto kategórie sú zaradené aj rôzne druhy sójových výrobkov. Naklíčená šošovica nevyhovela mikrobiologickým požiadavkám pre prekročený limit koliformných baktérií, pražená sója na oleji solená morskou soľou nevyhovela senzoricke pre silný pach po zoxidovanom a rozloženom tuku a nedostatky boli zistené aj v označení strukovín a výrobkov zo strukovín (potraviny neboli označené tak, aby spotrebiteľ nemohol byť uvedený do omylu: na spotrebiteľskom obale boli uvedené dve rozdielne krajiny pôvodu, názov výrobku nevyjadroval podstatu).

28. Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2007 bolo odobratých na hodnotenie do laboratórií ŠVPÚ spolu 1263 vzoriek čerstvého ovocia a zeleniny. Z toho nevyhovujúcich bolo 39 vzoriek, čo je 3,09%. Oproti roku 2006, kedy bolo odobratých 1533 vzoriek a z tohto počtu bolo nevyhovujúcich 44, čo je 2,87 %, to predstavuje mierne zhoršenie kvality hodnoteného ovocia a zeleniny o 0,22 %. Medzi najzávažnejšie nedostatky zistené pri kontrole čerstvého ovocia a zeleniny patrilo prekročenie limitu rezíduí pesticídov u 26 vzoriek a v 13 prípadoch bol prekročený limit dusičnanov. V jahodách domácej produkcie bolo v troch prípadoch zistené prekročenie MRL u fludioxonilu, v rajčinách z Maroka v dvoch prípadoch pyrimethanilu, v mrkve z Talianska a SR chlorpyrifosu, v stolovom hrozne bielom z Chile a Maroka fludioxonilu, v keli hlávkovom z Poľska a SR diazinonu a iprodionu, v šaláte hlávkovom z tuzemska cyprodinilu a chlorpyrifosu. Limit dusičnanov bol prekročený v deviatich vzorkách reďkovky červenej, v jednej vzorke kalerábu, jednej vzorke konzumných zemiakov a vo dvoch vzorkách mrkvy – všetko z domácej produkcie.

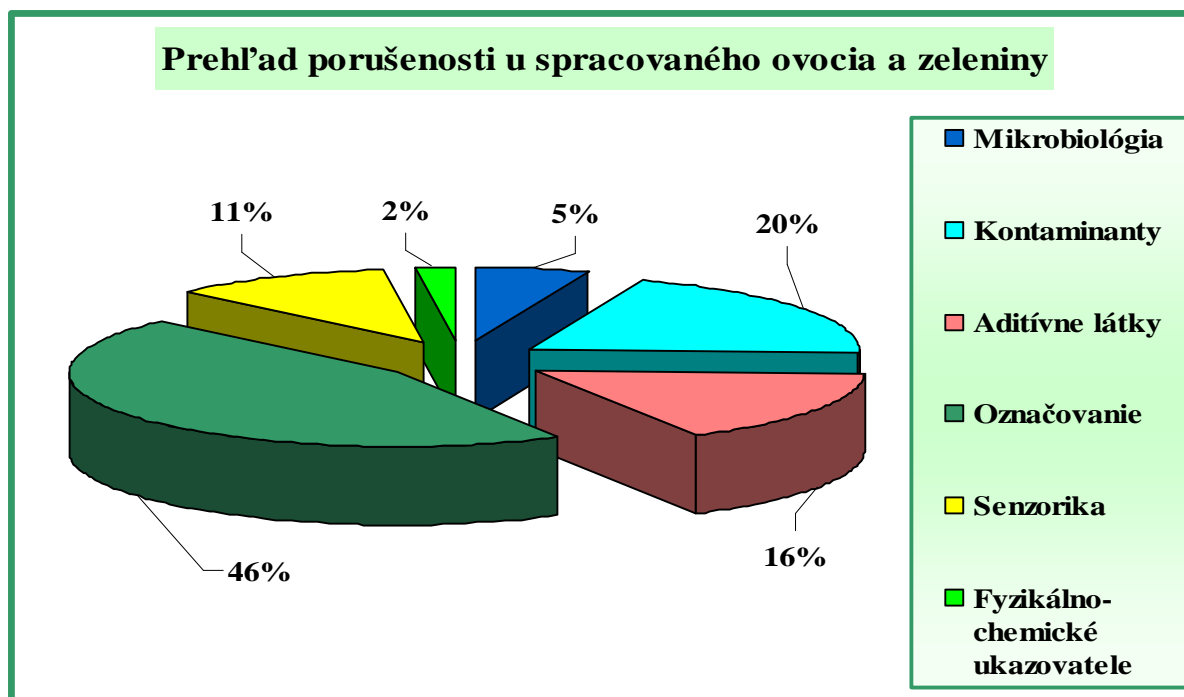
29. Výrobky zo zemiakov

V roku 2007 bolo na hodnotenie odobratých 127 vzoriek výrobkov zo zemiakov. Z tohto množstva nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy tri vzorky, čo je 2,36 %. Vlni bolo odobratých na hodnotenie 120 vzoriek a nevyhovujúce boli dve vzorky v označení, čo predstavuje 1,67 %. Výrobky zo zemiakov boli nevyhovujúce v troch prípadoch - Zemiakové lupienky domácej výroby nevyhoveli v senzorickej znaku vzhľad, boli použité nevhodné, nekvalitné zemiaky, Zemiakové tyčinky v paprike nevyhoveli v znaku označenie - chýbala adresa výrobcu, dovozcu alebo distribútora a v zložení nesprávny údaj: „škrobová príchuť - glutaman sodný“ a Krčmárske zemiačky svojím označením uvádzali spotrebiteľa do omylu.

30. Spracované ovocie a zelenina

Spracované ovocie a zelenina boli hodnotené v počte 1 129 vzoriek. Z toho 54 nevyhovelo požiadavkám platných predpisov, čo predstavuje 4,78 %. V týchto komoditách nastalo mierne zlepšenie kvality oproti roku 2006. V tom roku bolo odobratých 1 108 vzoriek, z toho bolo nevyhovujúcich 77 - čo je 6,95 %. Mikrobiálne narušenie bolo zistené u 3 vzoriek. Vo vzorke hrozienok z Iránu boli prekročené plesne, v kandizovanej pomarančovej kôre z Číny a datliach z Iránu osmofilné kvasinky. Kontaminanty boli prekročené v 11 vzorkách – 1-x ochratoxín A v hrozienkach z ČR a 10-x aflatoxíny v sušených figách z Turecka (prekročenie aflatoxínu B1 a sumy aflatoxínov). Aditívne látky boli zistené v 9 vzorkách: 5-x konzervačné látky boli zistené, resp. prekročené v sušených slivkách z ČR, v sterilizovanom zeleninovom leči z Maďarska, v ananáse dukáte zo SR, kvasenej kapuste domácej produkcie, 4-x obsah syntetických farbív v sušenom a kandizovanom ovocí z Thajska a ČR. V znaku označenie nevyhovelo 25 vzoriek spracovaného ovocia a zeleniny – napr. nedeklarovaná prítomnosť farbív v jahodovom kompóte z Číny, konzervačných látok vo vzorke sušených sliviek z ČR,

v kvasenej kapuste v náleve - SR, Poľsko, obsah pevného podielu alebo zloženie výrobku nesúhlasí s údajom na etikete - čalamáda z Maďarska, exotickrej zmesi sušeného ovocia zo SR, mrazenej mrkvy s hráškom - SR, chýba označenie v úradnom jazyku - presladený ananás - SR a Thajsko, presladené jahody - ČR, chýba spôsob technologickej úpravy, nezhoda obsahu s deklaráciou na etikete, chýba skupinové označenie, chýba údaj o fyzickom stave výrobku a pod. V sensorických znakoch nevyhovovalo 6 vzoriek, napr. zmenená chuť sušených datlí z Iránu, 3-x sušených sliviek - SR a ČR a 2-x sušených fíg z Turecka. Analyticky bola nevyhovujúca 1 vzorka - zmes sušeného ovocia Hawaii - deklarované zloženie nezodpovedá zistenému. Táto vzorka zároveň nevyhovela aj v označení.

31. Jedlé huby a výrobky z nich

Zo 121 hodnotených vzoriek bolo 5 nevyhovujúcich, čo predstavuje 4,13 %. V minulom roku sa hodnotilo 83 vzoriek, dve boli nevyhovujúce - 2,41 %. Nevyhovujúce označenie bolo zistené v zmesi húb v sladkokyslom náleve z Nemecka - obsah nezodpovedal deklarácii na obale, sensoricky nevyhovujúce boli dve vzorky šampiňónov v mierne slanom náleve z Číny pre obsah cudzích prímiesí a tmavých škvŕn a sušené huby - lesná zmes - SR obsahovali škodcov, vlasy a iné znečistenia. V jednej vzorke - Sterilizované šampiňóny krájané v náleve z Poľska boli zistené konzervačné látky.

32. Koreniny

V priebehu roka 2007 bolo v tejto komodite analyzovaných 629 vzoriek, čo je nárast v počte odobratých vzoriek oproti roku 2006 o 237 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 28 vzoriek (4,45 % z celkového počtu vzoriek), čo je nárast o 1,90% oproti roku 2006. Najviac nedostatkov bolo zistených vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch a to hlavne pre nízky obsah piperínu v čiernom korení mletom, nízky obsah kapsaicínu v paprike štiplavej mletej a zvýšený obsah popola nerozpustného v kyseline chlorovodíkovej v paprike sladkej mletej. V porovnaní s rokom 2006 sa v tejto skupine výrobkov podstatne zvýšil počet nedostatkov v zistení aditívnych látok a to hlavne prítomnosť nepovoleného farbiva E128 červená 2G v koreniacich zmesiach na mäsové výrobky a prítomnosť nepovoleného cviklového farbiva v paprike pálivej mletej. Mikrobiologické ukazovatele boli prekročené u 6 odobratých

vzoriek zmesí korenín, korenia čierneho a papriky sladkej mletej a to hlavne z dôvodu prekročenia počtu baktérií *Bacillus cereus*. Ďalej bolo zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva aflatoxínov B₁ a sumy aflatoxínov v muškátovom orechu, paprike páľivej mletej, paprike sladkej mletej a v čili paprike.

33. Nealkoholické nápoje

V roku 2007 bolo odobratých 1371 vzoriek, vrátane ovocných štiav a nektárov, čo je nárast o 242 vzoriek oproti roku 2006, keď bolo v rámci kontroly odobratých celkom 1129 vzoriek nealkoholických nápojov. Požiadavkám smerníc EU, či PK SR v sledovaných znakoch nevyhovelo 50 vzoriek (3,65 % z celkového počtu), teda oproti roku 2006 porušenosť poklesla o 0,96 %. Najviac nedostatkov (28) tak ako aj v predchádzajúcom období bolo zistených v označovaní výrobkov, a to pre neuvedenie správneho názvu výrobku, pre obsah síce povoleného, avšak neoznačeného farbiva. Mikrobiologická porušenosť bola zistená len v jednom prípade a to prekročením povoleného počtu kvasiniek. Prekročenie povoleného obsahu resp. nepovolené použitie cudzorodých aditívnych látok a to kyseliny benzoovej, resp. jej solí, syntetických farbív, či náhradných sladidiel bolo zistené v 15 prípadoch. Tak ako aj v minulosti, išlo predovšetkým o prekročenie povoleného množstva náhradných sladidiel, hlavne cyklamátov, ale aj sacharínu. Pri hodnotení sensorických znakov bolo zistené porušenie v siedmich prípadoch. Jednalo sa o hlavne o cudziu vôňu a chuť, spôsobenú už základnou surovinou, teda vodou.

34. Pivo

V roku 2007 bolo odobratých 303 vzoriek, teda o 72 vzoriek viac ako v predchádzajúcom roku. Požiadavkám Potravinového kódexu SR nevyhovelo sedem vzoriek, čo je rovnaký počet ako v minulom roku, avšak pri vyššom počte odobratých vzoriek to predstavuje iba 2,31 % z celkového počtu vzoriek, čo je pokles o 0,72 %. Porušenosť bola zistená u troch vzoriek vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch, a to pre odchýlku vyššiu ako 0,5 % obj. od hodnoty deklarovanej v označení výrobku. U štyroch vzoriek bolo zistené nesprávne označenie výrobku, predovšetkým pre chýbajúce požadované údaje v štátnom jazyku.

35. Ovocné vína a medovina

Z uvedených komodít bolo analyzovaných spolu 81 vzoriek, z ktorých nevyhovovali štyri vzorky, čo je 4,94 %. Jedna vzorka nevyhovela v zmyslových znakoch pre vôňu a chuť po narušenej surovine, jedna vzorka pre použitie nepovolenej aditívnej látky pre tento druh výrobku, jedenkrát v analytických znakoch pre nižší obsah alkoholu a jedenkrát pre nesprávne označenie.

36. Miešané alkoholické nápoje

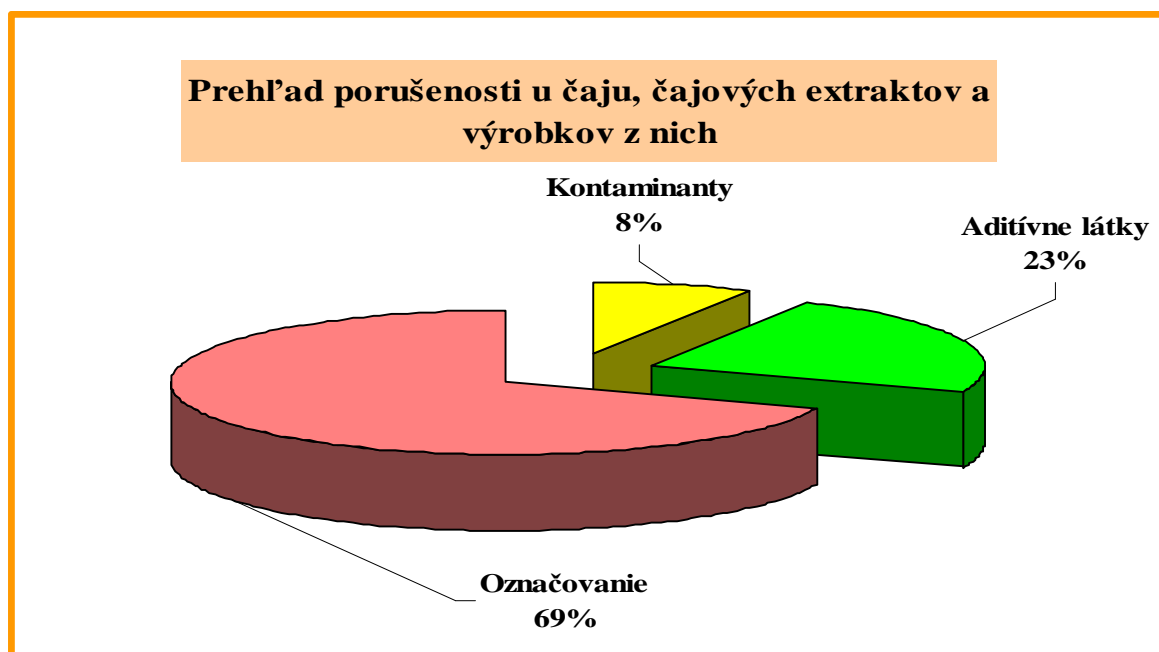
Z tohto druhu výrobkov bolo odobratých spolu 65 vzoriek, z ktorých bolo päť vyhodnotených ako nevyhovujúcich, teda 7,69 % z celkového počtu, pričom išlo o nesprávne označenie výrobkov predovšetkým pre chýbajúce údaje o obsahu aditívnych látok.

37. Liehoviny

V roku 2007 bolo odobratých 534 vzoriek liehovín, čo je o 159 vzoriek viac ako v roku 2006. Z odobratých vzoriek bolo 13 nevyhovujúcich, čo činí iba 2,43 %, teda pokles o 3,19 % oproti minulému roku. V štyroch vzorkách bol zistený nadlimitný obsah aditívnych látok – syntetických farbív, V deviatich prípadoch sa jednalo o nesprávne označenie výrobkov, predovšetkým pre chýbajúce, alebo nečitateľné označenie výrobné dávky, v jednom prípade sa zistilo aj porušenie analytického ukazovateľa, a to nedodržanie maximálne povolenej odchýlky od deklarovanej hodnoty obsahu alkoholu, uvedenej na etikete.

38. Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich

V rámci úradnej kontroly potravín bolo v tejto komodite odobratých a analyzovaných 271 vzoriek, z ktorých 13 vzoriek bolo nevyhovujúcich, čo je 4,80%. Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní a to pre neuvedenie percenta použitej ovocnej zložky. V porovnaní s rokom 2006 bol v tejto skupine výrobkov zvýšený počet nedostatkov v zistení aditívnych látok a to hlavne prítomnosť nepovolených farbív - košenilová červená a allura červená. V jednej vzorke bolo zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva rezíduí pesticidov – fenvalerátu..

39. Kakao a výrobky z kakaa

Z celkového počtu 178 analyzovaných vzoriek v tejto komodite nevyhovovali požiadavkám Potravinového kódexu SR 4 vzorky (2,25%), čo je výrazné zlepšenie oproti roku 2006 o 3,63%, aj napriek tomu, že bolo o 59 vzoriek odobratých viac ako v minulom roku. Najviac nedostatkov bolo z dôvodu nepresného a neúplného označovania výrobkov, ktoré tvorilo až 75,0% z celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek. Nedostatky boli zistené aj vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch u jednej vzorky odtučneného kakaového prášku a to pre vyšší obsah kakaového masla v sušine.

40. Káva, kávoviny a výrobky z nich

V tejto komodite bolo v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a analyzovaných 311 vzoriek. Porušenosť bola zistená u 2 vzoriek, čo je 0,64% z celkovej porušivosti odobratých vzoriek v tejto komodite. Zistené nedostatky boli v senzorických znakoch u praženej mletej kávy (zatuchnutá vôňa) a vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch praženej mletej kávy bez kofeínu z dôvodu vyššieho obsahu kofeínu.

41. Škrob a výrobky zo škrobu

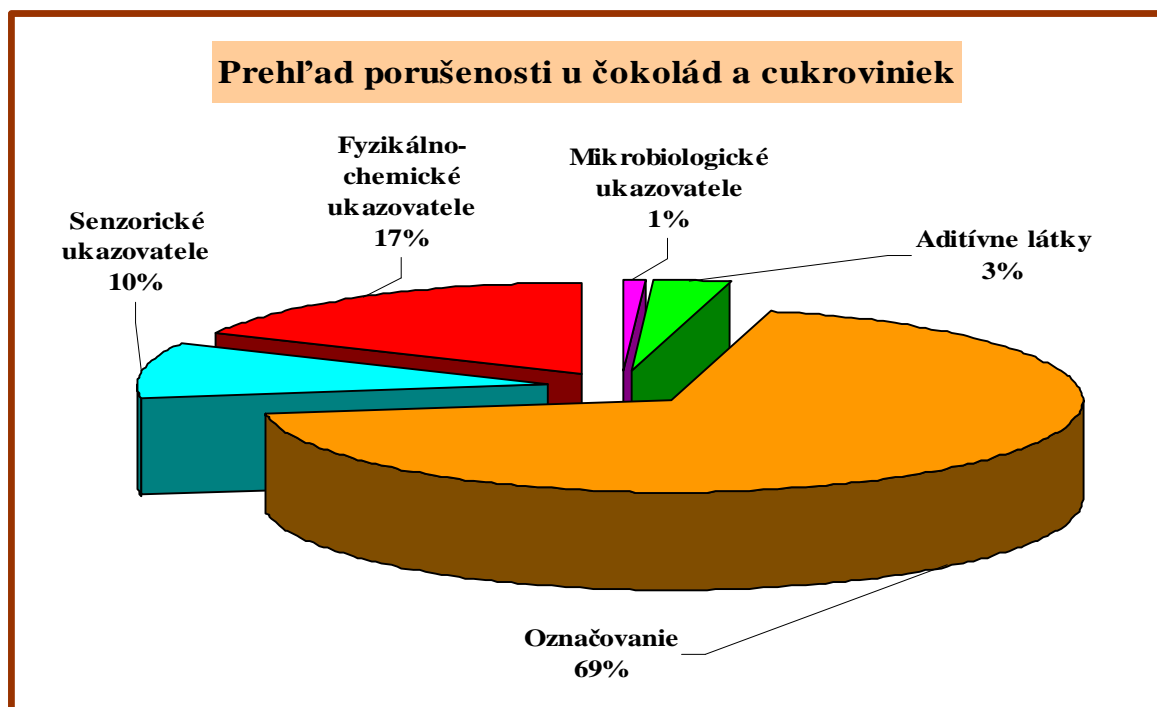
V tejto komodite bolo v roku 2007 odobratých 35 vzoriek. Z tohto počtu nevyhoveli 2 vzorky, obidve pre nesprávne označenie. V jednom prípade nebolo na obale výrobku uvedené zistené farbivo a v druhom prípade zistený obsah bielkovín a tuku vo vzorke nebol v súlade s deklaráciou na obale.

42. Sladidlá

V sladidlách bolo analyzovaných 29 vzoriek, z ktorých nevyhoveli 2 vzorky, čo predstavuje porušenosť 6,9 %. V označení jedného výrobku nebola uvedená použitá zložka a jedna vzorka nevyhovela kvôli zápachu po potuchline.

43. Čokoláda a cukrovinky

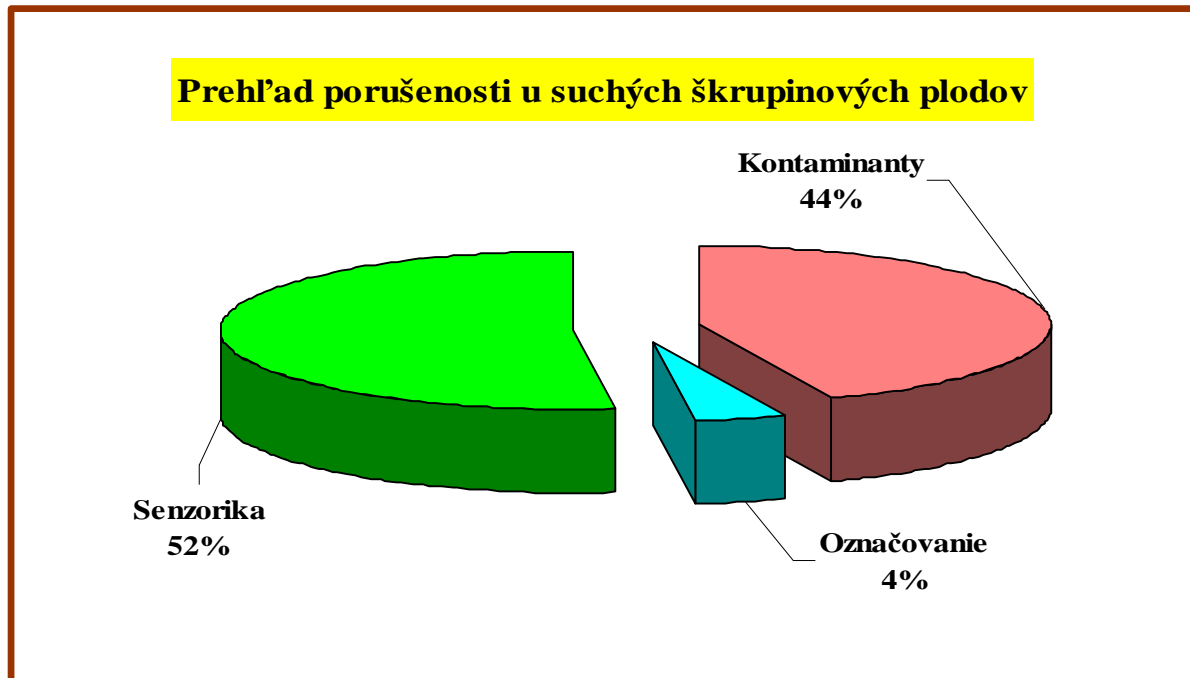
V roku 2007 bolo v laboratóriách analyzovaných 851 vzoriek čokolád a cukrovínok, z ktorých 103 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 12,1 %. Ide o údaj porovnateľný s rokom 2006, kedy porušenosť predstavovala 13,26 %. Najviac nedostatkov bolo zistených v označovaní cukrovínok a čokolád (71), čo tvorí 68,9 % zo všetkých nevyhovujúcich vzoriek. Oproti roku 2006 je to zlepšenie v tomto znaku o 20,44 %. Najčastejšími nedostatkami v označovaní boli: chýbajúca deklarácia syntetických farbív na obale výrobku, nesprávne označenie zloženej zložky, ťažko čitateľné údaje a chýbajúce označenie v štátnom jazyku, 18 vzoriek čokolád nevyhovelo v analytických ukazovateľoch, najčastejšie kvôli zvýšenému obsahu ekvivalentov kakaového masla alebo nízkemu obsahu mliečneho tuku v prípade mliečnych čokolád. 10 vzoriek čokolád nevyhovelo pri posudzovaní sensorických vlastností výrobku a to pre prítomnosť živých škodcov, zmenený a deformovaný vzhľad čokolády. V jednom prípade bol v marcipánovom výrobku zistený prekročený počet kvasiniek.

44. Suché škrupinové plody a výrobky z nich

Spolu bolo odobratých 594 vzoriek, z toho bolo 25 nevyhovujúcich (4,21%), čo je oproti vlaňajšku mierne zlepšenie. V roku 2006 bolo hodnotených 285 vzoriek, nevyhovelo 15, teda 5,26 %. V 11 vzorkách boli zistené nadlimitné hodnoty kontaminantov- aflatoxín B1 a suma aflatoxínov - v pistáciách z Iránu a SR, v arašidoch z Číny, Bulharska, ČR, SR a Turecka, v paraorechoch z Peru, v lieskovcoch z Turecka. V sensorických ukazovateľoch bolo nevyhovujúcich 13 vzoriek suchých škrupinových plodov, napr. mandle s poškodenými, sevrknutými jadrami so škodcami a zámoťkami, chuťou a vôňou po zoxidovanom tuku, vlašské orechy s tmavými jadrami, poškodené, s povrchovým povlakom, s cudzou chuťou po zoxidovanom tuku, po potuchnutom tuku, pre horkú chuť, pre vysoký obsah prísad, arašidy

lúpané pražené pre výskyt plesnivých jadier a potuchnutú chuť, so znakmi akostného narušenia, kešu orechy s cudzou chuťou a vôňou, zmes slaných orechov s cudzou chuťou a vôňou, netypickým vzhľadom, paraorechy s chuťou po plesni. Jedna vzorka arašidov mala nevyhovujúce označenie - chýbal spôsob technologickej úpravy (lúpané).

45. Tabakové výrobky

Kontrola obsahu škodlivých látok – dechtu, nikotínu a oxidu uhoľnatého sa vykonáva len u cigariet. Vzhľadom na STN ISO 8243 Cigarety – odber vzoriek, vzorky cigariet je možné odberať len priamo v sklade dovozcu alebo distribútora (podľa citovanej normy je potrebné odobrať 800 ks cigariet pre 1 vzorku). Na kontrolné stanovenie obsahu nikotínu, kondenzátu a oxidu uhoľnatého bolo v roku 2007 odobratých celkom 19 vzoriek cigariet. Z celkového počtu nevyhovela 1 vzorka cigariet (t. j. 5,26 %) v ukazovateli fyzikálno-chemické znaky. U cigariet značky „Šláger originál cigarety s filtrom, 19 cigariet s filtrom“, v rámci vnútrospoločenskej výmeny bol zistený nesúlad s deklaráciou na obale. U analyzovanej vzorky cigariet bol zistený obsah nikotínu 0,6 mg/cigaretu, pričom na obale bol deklarovaný obsah 0,9 mg/cigaretu. Na základe zisteného nedostatku boli prevádzkovateľovi potravinárskeho podniku uložené opatrenia v správnom konaní. U ostatných vzoriek hodnoty škodlivých látok, deklarované na obale a zakotvené v zákone MZ SR o ochrane nefajčiarov č. 377/2004 Z.z. neboli prekročené.

Limit obsahu nikotínu stanovený uvedeným zákonom je 1,00 mg na 1 cigaretu, dechtu – 10 mg/1 cigaretu a oxidu uhoľnatého 10,0 mg/cigaretu.

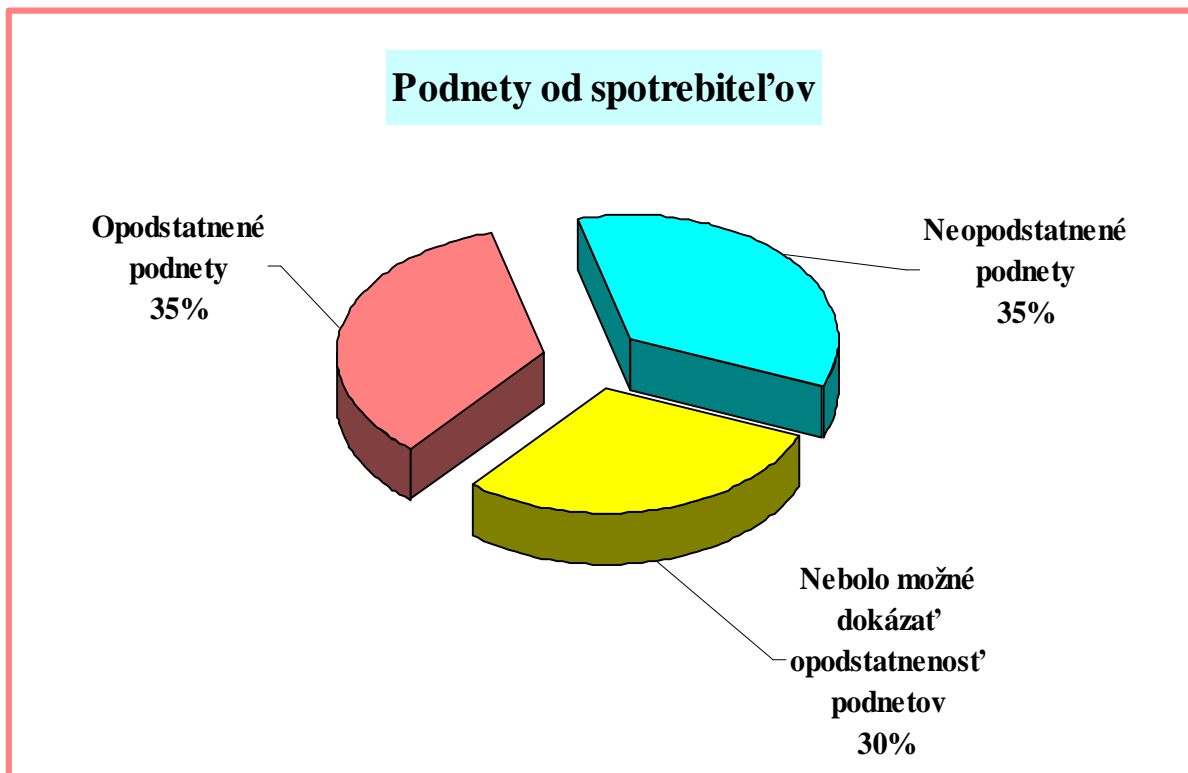
46. Víno

V roku 2007 bolo do laboratórií ŠVPÚ odobratých 754 vzoriek vína. Z čoho 183 vzoriek nevyhovovalo v analyzovaných znakoch. V piatich vzorkách odobratého vína bola zistená porušenosť v prekročenom limite celkového oxidu siričitého. Tieto prekročené limity boli zistené hlavne pri stolových vínach v sudovej forme. Nesprávne označenie bolo zistené u 67 odobratých vzoriek vín. Najčastejšími nedostatkami boli hlavne nesprávne označenie obsahu alkoholu a zbytkového cukru na spotrebiteľskom balení a slovný údaj o obsahu oxidu siričitého – obsahuje oxid siričitý, príp. siričitaný. Pri sensorickom komisionálnom hodnotení

bolo zistených 59 nevyhovujúcich vzoriek. Vzorky nevyhovovali hlavne v znakoch vôňa a chuť nečistá po jablčeno-mliečnej fermentácii, rozklade kvasiniek a autolýze kvasiniek. Vo fyzikálno-chemických ukazovateľov bolo 62 vzoriek vín nevyhovujúcich, z toho v 22 prípadoch bol prekročený obsah kyseliny octovej, v 25-ich vzorkách prekročené hodnoty pre označenie kategóriu obsahu zbytkového cukru a celkového obsahu alkoholu u stolových vín. V 15-ich prípadoch bola zistená vyššia nameraná hodnota alkoholu vo víne ako bolo deklarované na spotrebiteľskom obale. Zistená porušenosť vyjadrená v percentách pri odobratých vzorkách vína bola 24,27 %. Vysoké porušenie v analyzovaných vzorkách vína je spôsobené odberom vzoriek s podozrením na nekvalitu.

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy v roku 2007 prijali celkom 1252 podnetov. Z celkového počtu podnetov bolo 436 podnetov vyhodnotených ako opodstatnené, 442 podnetov bolo neopodstatnených a u 374 podnetov nebolo možné dokázať opodstatnenosť. Podnety boli prijaté od spotrebiteľov a tiež boli postúpené aj od iných kontrolných orgánov hlavne zo Slovenskej obchodnej inšpekcie. Najčastejším predmetom podnetov bola nevyhovujúca kvalita potravín, ich zdravotná škodlivosť, predaj potravín po dobe spotreby a minimálnej trvanlivosti, nedostatočné označovanie výrobkov, nevyhovujúce podmienky skladovania potravín, hygienické nedostatky v predajniach, výskyt škodcov a cudzích predmetov v potravinách. Z hľadiska komodít sa podnety týkali najčastejšie mäsa a mäsových výrobkov, mliečnych výrobkov, čerstvého ovocia a zeleniny. V nasledovnej tabuľke je uvedený prehľad prijatých podaní v jednotlivých krajoch a v grafe percentuálny podiel prijatých podnetov:

KVPS	Celkový počet podaní	Opodstatnené podania	Neopodstatnené podania	Nebolo možné dokázať opodstatnenosť podaní, odstúpené
Bratislava	286	100	62	124
Trnava	90	28	41	21
Nitra	92	26	52	14
Trenčín	114	50	43	21
Žilina	170	61	63	46
B. Bystrica	171	68	55	48
Prešov	83	28	39	16
Košice	246	75	87	84
SPOLU	1252	436	442	374

I.2. Cielené kontroly

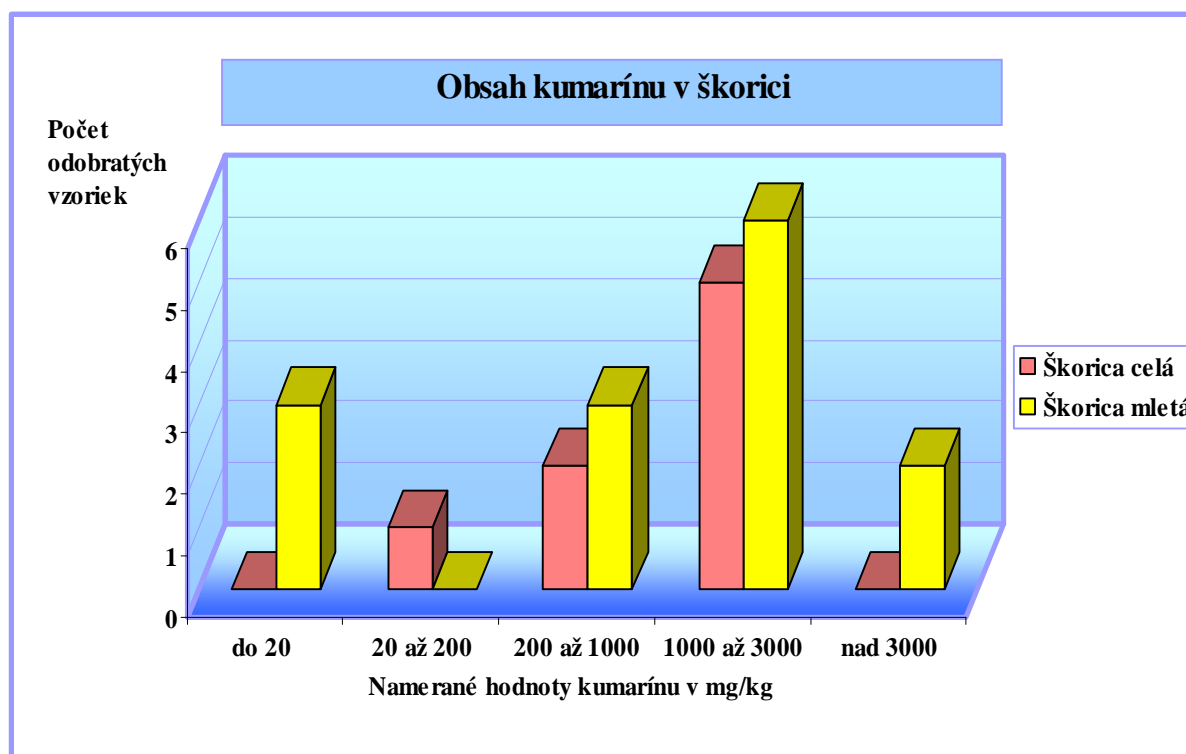
Cielené a mimoriadne kontroly boli kontroly väčšieho rozsahu, ktoré sa uskutočňovali v celej republike alebo v niektorom regióne Slovenska a boli riadené jednotným metodickým pokynom. Ich úlohou bolo prispieť k riešeniu širšej a zložitejšej problematiky v niektorých oblastiach zdravotnej neškodnosti a kvality potravín. V priebehu roka 2007 boli v rámci mimoriadnych úloh vykonané nasledovné kontroly:

1.2.1. Obsah kumarínu v škorici a výrobkoch so škoricom

Vzhľadom k tomu, že v rámci RASFF boli zaslané výstražné oznámenia z viacerých štátov Európskej únie o zistení prekročenia najvyššie prípustného množstva kumarínu vo výrobkoch s obsahom škorice, zahájili sme cieľnú kontrolu, ktorá bola vykonaná v mesiacoch apríl a máj v obchodnej sieti a u domácich výrobcov. Cieľom kontroly bolo zistenie obsahu kumarínu v škorici a výrobkoch so škoricom (cukrovinky, jemné pečivo, špeciálne výrobky z obilia ...).

Pri kontrole bolo odobratých celkovo 120 vzoriek, z toho bolo 22 vzoriek škorice (8 vzoriek škorice celej a 14 vzoriek škorice mletej).

Obsah kumarínu v analyzovaných vzorkách škorice celej a škorice mletej je uvedený v nasledovnom grafe:

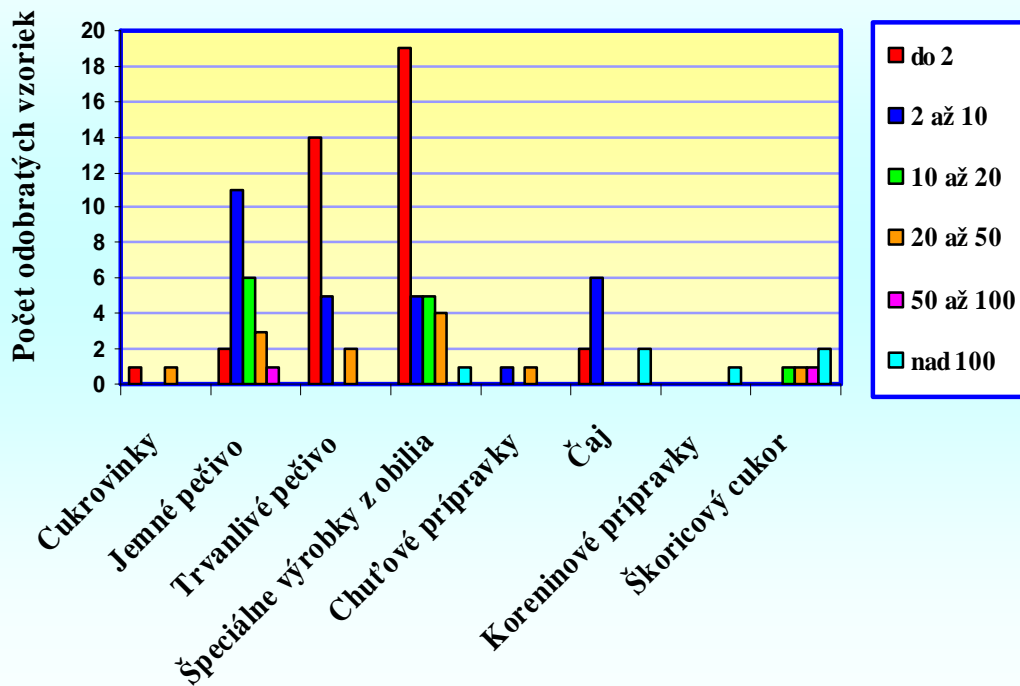

Celkovo bolo analyzovaných 98 vzoriek výrobkov so škoricom. V nasledovnej tabuľke je uvedený počet odobratých vzoriek v jednotlivých komoditách:

Názov komodity	Počet odobratých vzoriek
Cukrovinky	2
Jemné pečivo	23
Trvanlivé pečivo	21
Špeciálne výrobky z obilia	34
Chut'ové prípravky	2
Čaje	10
Koreninové prípravky	1
Škoricový cukor	5
SPOLU	98

Vo výrobkoch so škoricom boli namerané hodnoty obsahu kumarínu v rozmedzí od 0,2 až do 564 mg/kg a to v koreninovom prípravku na punč. Prehľad nameraných hodnôt je uvedený v nasledovnom grafe:

Prehľad nameraných hodnôt kumarínu v jednotlivých skupinách výrobkov v mg/kg

Nakoľko ustanovenia smernice Rady 88/388/EHS z 22. júna 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov, týkajúcich sa dochucovadiel určených na používanie v potravinách a východných materiálov na ich výrobu nie sú jednoznačné a úplne presné, odobraté vzorky výrobkov so škoricou neboli vyhodnotené a sú považované za monitoring. Zosumarizované výsledky rozborov predmetných vzoriek boli predložené na rokovanie pracovnej skupiny členských krajín pre potraviny ako monitoring za našu krajinu a budú použité pri ustanovení najvyšších prípustných množstiev kumarínu v rizikových potravinách, čo bude súčasťou nového nariadenia EÚ o arómach a zložkách potravín s aromatickými vlastnosťami..

1.2.2. Kontrola olivových olejov

V roku 2007 sa vykonali kontroly olivových olejov, ktoré naväzovali na cieľnú kontrolu z roku 2005. Celkovo sa uskutočnilo 471 kontrol, pri ktorých sa skontrolovalo spolu 1366 druhov olivového oleja. Z uvedeného množstva prekontrolovaných olivových olejov 9 hodnotených olejov vykazovalo nedostatky v označení. V rámci kontroly olivových olejov boli uložené pokuty v hodnote 30 000,- Sk.

1.2.3. Kontrola bioproduktov a biopotravín

V obchodnej sieti a u výrobcov boli vykonané cieľné kontroly bioproduktov a biopotravín. Z celkového počtu 89 vyšetrených vzoriek nevyhoveli požiadavkám legislatívy dve vzorky. V jednom prípade sa jednalo o prekročenie prípustného množstva pre dusičnany v zemiakoch a v druhom prípade o nadlimit kadmia v ryži.

1.2.4. Kontrola čokolád, cukroví, liehovín, ovocia a zeleniny v predveľkonočnom období

V období od 20.03.2007 do 05.04.2007 bolo v obchodnej sieti SR vykonaných 832 kontrol sezónneho tovaru t.j. čokolád, cukroví, liehovín, ovocia a zeleniny. Prekontrolovaných bolo spolu 24 343 druhov tovaru. Do laboratórií ŠVPÚ bolo odobratých na vyšetrenia 379 vzoriek. Najčastejšie nedostatky zistené na mieste sa týkali označenia tovaru.

Pri čokoládových výrobkoch chýbal na obale údaj o množstve kakaovej sušiny vo výrobku, na niektorých výrobkoch chýbalo akékoľvek označenie v slovenskom jazyku, prípadne nebol uvedený výrobca resp. distribútor výrobku alebo označenie výrobku bolo nečitateľné. Bol tiež zistený predaj zdeformovaných čokoládových figúrok a figúrok s poškodeným obalom.

Pri liehovinách bolo zistené nečitateľné označenie výrobnej dávky na fľaši, nesprávne uvedenie údajov o obsahu alkoholu v označení výrobku, prípadne chýbalo druhové zatriedenie liehoviny. V jednom prípade bolo zistené prekročenie sumy farbív v likéri.

V predaji sa nachádzali zemiaky, cibuľa, hrozno banány, mandarínky, paprika, šalátové uhorky, reďkovka, jahody, pomaranče, papaya, zeler, jablká so známkami hniloby a tiež plesnivý ananás, mrkva a citróny. V jednom prípade bol zistený predaj kvasenej kapusty bez označenia v slovenskom jazyku. Predaj tovaru po dobe minimálnej trvanlivosti bol zistený u 7 druhov výrobkov (6 x čokoláda a cukrovinky, 1 x liehovina).

Z obehu boli stiahnuté čokolády a cukrovinky v celkovom množstve 1 204,45 kg a v hodnote 395 141 Sk; liehoviny v objeme 32 l a v hodnote 9 616,8 Sk a tiež čerstvé ovocie a zelenina v množstve 667,45 kg v celkovej hodnote 16 265,5 Sk. Na mieste boli udelené blokové pokuty v hodnote 7 300 Sk a v 39 prípadoch bolo zahájené správne konanie.

1.2.5. Kontrola falšovania čokolád

V záujme ochrany spotrebiteľa pred predajom nekvalitného tovaru boli v období od 18.06.2007 do 10.08.2007 vykonané inšpektormi RVPS v maloobchodnej sieti SR cielené kontroly zamerané na kontrolu falšovania čokolád - t.j. prítomnosť a obsah cudzieho tuku (ekvivalentov kakaového masla) a u vybraných druhov čokolád stanovenie množstva mliečneho tuku.

V rámci cielených kontrol čokolád v obchodnej sieti bolo inšpektormi RVPS odobratých 49 vzoriek čokolád. Všetky vzorky boli vyšetrené v laboratóriu ŠVPÚ Dolný Kubín. Z toho v 33 prípadoch išlo o mliečnu alebo bielu čokoládu, v ktorej sa stanovoval aj obsah mliečneho tuku.

Z celkového počtu 49 vzoriek (48 druhov čokolád) nevyhovelo v rôznych ukazovateľoch 15 vzoriek, t.j. 30,6 % čokolád. Pri dvoch vzorkách sa pritom jednalo o rovnaký druh čokolády (krajina pôvodu SR) s rozdielnou výrobnou dávkou. **V 11 prípadoch čokolády nevyhoveli požiadavke na minimálny obsah mliečneho tuku a v 10 prípadoch nevyhoveli požiadavke legislatívy pre vyšší obsah rastlinného tuku. Z toho 7 čokolád nespĺňalo požiadavky legislatívy v oboch parametroch súčasne.** V jednom prípade boli dodržané analytické ukazovatele, ale na obale čokolády chýbalo označenie, že obsahuje aj iné rastlinné tuky.

V nasledujúcej tabuľke je rozdelenie vzoriek podľa krajiny pôvodu (výrobca), v troch prípadoch bola ako krajina pôvodu uvedená EÚ:

Krajina pôvodu	Počet odobratých vzoriek	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Belgicko	3	0
Česká republika	9	0
Francúzsko	1	0
Nemecko	10	2
Poľsko	11	10
Rakúsko	1	0
Rumunsko	1	0
Slovensko	3	2
EÚ	3	1
Chorvátsko	2	0
Švajčiarsko	5	0
Spolu	49	15

1.2.6. Kontrola sezónnych vianočných výrobkov

V mesiacoch november a december boli vykonané kontroly podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov so zameraním na kvalitu a bezpečnosť potravín predávaných v predvianočnom období a to hlavne komodity čokolády, cukrovinky, lieh a liehoviny, ovocie a zelenina. V uvedenom období inšpektori vykonali **1 205 kontrol**, nedostatky zisťovali priamo v predajniach a zároveň boli odobraté vzorky potravín na analýzu do laboratórií Štátnych veterinárnych a potravinových ústavov SR.

A. Nedostatky zistené inšpektormi v obchodnej sieti:

Prekontrolovaných bolo spolu 31 888 čokolád a cukrovínok, 26 653 liehovín a 14 279 výrobkov z ovocia a zeleniny, a tiež čerstvej zeleniny a ovocia.

Priamo na mieste bolo zistených v predaji 116 druhov čokolád a cukrovínok, 37 druhov liehovín a 40 výrobkov z ovocia a zeleniny nezodpovedajúcich platným právnym predpisom.

Najčastejšie zistené nedostatky:

Čokolády a cukrovinky

- chýbal obsah kakaovej sušiny v zložení čokolády
- chýbali údaje v úradnom jazyku
- bol zistený predaj po DMT
- chýbal údaj o DMT
- nesprávne označenie zloženej zložky

Liehoviny

- nezaradenie do kategórie liehovín
- pri % liehu chýbal údaj „vol“, resp. „obj.“
- nesúlady údajov na etikete a dolepkách
- chýbal dátum plnenia
- zavádzanie spotrebiteľa: pri názve údaj „vyrobené z pravého destilátu“, v zložení: „voda, lieh, destilát, aróma“
- označenie vnútri darčkového balenia- nedostupné spotrebiteľovi

Ovocie a zelenina, suché škrupinové plody:

- kvalitatívne narušené čerstvé ovocie a zelenina
- chýbajúce označenie balenej zeleniny
- neúplné označenie
- chýba údaj o spôsobe technologickej úpravy

- použitý názov výrobku nevystihuje podstatu výrobku
- chýba označenie v úradnom jazyku
- chýba kategória prídavnej látky
- zistený výskyt škodcov

B. Výsledky laboratórnych hodnotení vzoriek odobratých pri cieľných vianočných kontrolách :

Pri kontrolách bolo spolu odobratých **67 vzoriek cukrovín a čokolád, 59 vzoriek liehovín a 121 vzoriek spracovaného ovocia, zeleniny a suchých škrupinových plodov.** Z uvedeného počtu nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy 19 vzoriek čokolády a cukrovín, čo predstavuje porušenosť 28,35 % a 10 vzoriek ovocia a zeleniny a suchých plodov, čo predstavuje 8,26 % odobratých vzoriek. Všetky vzorky liehovín boli vyhodnotené v laboratóriách ŠVPÚ ako vyhovujúce.

Zistené nedostatky:

Čokolády a cukrovinky

- 5 x zistená prítomnosť cudzieho tuku a/alebo nízky obsah mliečneho tuku
- 10 x chýbajúce alebo nesprávne označenie zložky
- 1 x sensorické znaky- staré výrobky pomiešané s čerstvými
- 1 x výskyt pavučín, zámotkov a húseníc
- 1 x zistené zavádzajúce označenie- v názve použité „jahodový“, v zložení aróma
- 1 x zistená prítomnosť neoznačeného farbiva

Ovocie a zelenina

- 1 x prekročený limit aflatoxínov
- 2 x prekročený limit dusičnanov
- 3 x zistené zmyslové zmeny výrobkov
- 1 x zistená prítomnosť neoznačeného syntetického farbiva
- 1 x mykologický nález
- 1 x analytické %-tuálne zloženie sušenej zmesi nebolo v súlade s deklaráciou na obale
- 1 x chýbal údaj o fyzikálnom stave potraviny.

1.2.7. Kontrola kvality konzumných zemiakov

V mesiacoch marec až jún 2007 boli vykonané cieľné kontroly kvality konzumných zemiakov u pestovateľov a v sieti veľkoobchodných skladov, hypermarketov a maloobchodných jednotiek. Kontroly boli vykonané na základe podaní spotrebiteľov na kvalitu predávaných zemiakov v mesiacoch december 2006 a január 2007.

V sledovanom období bolo spolu **hodnotených na mieste 976 vzoriek**, z čoho bolo **nevyhovujúcich 86 vzoriek (8,89%)**. Z tohto počtu bolo 395 vzoriek zemiakov tuzemských, 514 vypestovaných v ostatných členských štátoch EÚ a 67 hodnotených vzoriek predstavoval dovoz z tretích krajín.

Z domácich zemiakov nevyhovelo 15. hlavne tretej časti PK SR 7,85%. Ostatné zemiaky boli hodnotené v zmysle čl. 14., bod 2 b) Nariadenia (ES) č. 178/2002 - nevhodné na ľudskú spotrebu. Z prekontrolovaného množstva bolo 10,11 % nevyhovujúcich vzoriek z členských štátov EÚ a 4,45 % nevyhovujúcich vzoriek z tretích krajín.

Spolu boli pri cieľných kontrolách vydané **zákazy na uvádzanie zemiakov do obehu v množstve 35 809 kg**. Z tohto množstva bolo 13 376 kg zemiakov domácej produkcie, 22 154 kg z ostatných členských štátov a 279 kg z tretích krajín.

Cieľná kontrola zemiakov bola ukončená k dátumu 30.06.2007, nakoľko v ponuke boli prevažne konzumné zemiaky skoré vyhovujúcej kvality

1.2.8. Kontrola kvality a správnosti označovania ovocných štiav a nektárov.

V mesiacoch jún až august 2007 bola vykonaná cieľená kontrola zameraná na kontrolu kvality a správnosti označovania ovocných štiav, nektárov, ako aj ovocných nápojov. Výrobky z domácej produkcie, ako aj ostatných štátov EU boli počas uvedeného obdobia odoberané postupne inšpektormi jednotlivých RVPS tak, aby nedochádzalo k duplicitným odberom tých istých výrobkov. Spolu bolo odobratých a vyhodnotených 51 vzoriek predmetných výrobkov, pričom nebolo zistené žiadne porušenie platných právnych predpisov, čo sa týka označovania výrobkov, ako aj obsahu aditívnych látok. Pri porovnaní nameraných hodnôt v parametroch „% refraktometrickej sušiny“ a „hustota“ boli zistené viaceré mínusové odchýlky v porovnaní s navrhovanými limitmi pre príslušné druhy štiav, čo svedčí o nižšej kvalite takýchto výrobkov. Tieto limity však nie sú v súčasnom období právne záväzné, takže vzorky nemohli byť vyhodnotené ako nevyhovujúce.

1.2.9. Cieľené preverky produktov živočíšneho pôvodu zamerané na Listeriu monocytogenes

V súvislosti s hláseniami o nevyhovujúcich potravinách v dôsledku prekročenia limitu pre počet *Listeria monocytogenes* (údený losos) v Rýchlom výstražnom systéme ako aj v súvislosti s informáciami o výskyte listeriózy v Českej republike, nariadila Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky v mesiaci február 2007 vykonať osobitné cieľené kontroly zamerané na *Listeriu monocytogenes*, ktoré zahŕňali

- selektívny odber vzoriek mliečnych výrobkov v distribučných skladoch a v obchodnej sieti (1524/2007-233 z 9.2.2007), (516/2007-233 z 14.2.2007)
- selektívny odber vzoriek vysokorizikových vákuovo balených rybích výrobkov, ktoré podporujú rast *L. monocytogenes* počas uchovateľnosti v schválených prevádzkarniach a v skladoch, v miestach určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a náhodne v maloobchodných predajniach (464/07-236 z 12.2.2007)
- osobitné cieľené kontroly v schválených a povolených prevádzkarniach, ktoré vyrábajú produkty živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie (462/2007-230 z 12.2.2007). Kontroly boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek ustanovených nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny [či dokumentácia prevádzkarne (plán HACCP a SHP) obsahuje mikrobiologické kritériá podľa uvedeného nariadenia a najmä biologické nebezpečenstvo *L. monocytogenes*, ak ide o potraviny na priamu spotrebu; či plán HACCP obsahuje opatrenia na zistenie príčiny nevyhovujúcich výsledkov a predchádzanie opätovnému výskytu neprijateľnej kontaminácie, či prevádzkovateľ potravinárskeho podniku odoberá vzorky zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *L. monocytogenes*; či plán vlastných kontrol obsahuje nápravné opatrenia v prípade zistenia *L. monocytogenes* v spracovateľských priestoroch; či PPP v prípade zistenia nevyhovujúcich výsledkov testovania na *L. monocytogenes* postupuje podľa článku 19 nariadenia (ES) č.178/2002].

Pri týchto kontrolách bolo v distribučných skladoch a v maloobchodnej sieti odobratých 71 vzoriek zrejúcich a čerstvých syrov. Všetky vzorkované výrobky boli v súlade s mikrobiologickými požiadavkami Nariadenia (ES) č. 2073/2005, pokiaľ ide o *Listeriu monocytogenes*.

Regionálne veterinárne a potravinové správy od 12.2. do 28.2.2007 vykonali selektívny odber 149 vzoriek vysokorizikových vákuovo balených rybích výrobkov, ktoré podporujú rast *Listeria monocytogenes* v schválených prevádzkarniach a v skladoch, v miestach určenia

podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a náhodne v maloobchodných predajniach. V 2 vzorkách bola zistená prítomnosť *Listeria monocytogenes*. Išlo o vzorky, ktoré neboli vyrobené v Slovenskej republike. Výrobky boli stiahnuté z trhu.

Regionálne veterinárne a potravinové správy skontrolovali 263 prevádzkarní, ktoré vyrábajú produkty živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie. Nedostatky boli zistené v 59 prevádzkarniach (22,4%). Za zistené nedostatky bolo 38 krát začaté správne konanie, boli uložené 4 opatrenia podľa §14 zákona č.39/2007 Z.z. a boli uložené 3 pokuty v hodnote 15 000 Sk.

1.2.10. Kontroly ad hoc Veľká noc

Kontroly ad hoc sa týkali týchto potravín živočíšneho pôvodu: mäso jatočných zvierat a hydinové mäso, mleté mäso a mäsové prípravky, mäsové výrobky, mlieko a mliečne výrobky, vajcia, ryby. V období od 20.3. do 5.4.2007 bolo 233 veterinárnymi inšpektormi regionálnych veterinárnych a potravinových správ skontrolovaných 918 predajní, v ktorých bolo vykonaných 1051 kontrol. Nedostatky boli zistené v 274 predajniach. V 117 schválených a povolených prevádzkarniach a v 37 miestach určenia dodávaných potravín živočíšneho pôvodu z iných členských štátov bolo odobratých 357 vzoriek, *nevyhovelo 5 vzoriek (1,4%), a to: 2 vzorky mäsových prípravkov nevyhoveli pre prekročenie limitu obsahu tuku a 1 vzorka mliečnych výrobkov pre nadlimitný obsah vody -*, za uvedené nedostatky bola udelená pokuta v celkovej sume 1000 S a v jednom prípade zahájené správne konanie. Ďalej, *jednej vzorke mäsového výrobku – Hrádocká čabajka, číslo výrobnej dávky L-71, dátum spotreby 01.05.2007* bola zistená prítomnosť patogénneho (choroboplodného) mikroorganizmu *Salmonella*- príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa nariadila opatrenia na stiahnutie zdraviu škodlivého výrobku z trhu vrátane informovania odberateľov, ktorým boli tieto výrobky dodané a spotrebiteľov o dôvodoch stiahnutia výrobku; *v jednej vzorke rýb – Pstruh dúhový, bol zistený pozitívny nález leukomalachitovej zelenej – v tomto prípade tiež bol výrobok stiahnutý z trhu a uložené opatrenia.*

Pri kontrole **mäsa jatočných zvierat a hydinového mäsa** bolo zistených 78 nedostatkov, najviac pri označovaní (13) a hygiene predaja (24). Za zistené nedostatky bolo uložených 14 opatrení v správnom konaní, bol vydaný zákaz predaja na 420kg výrobkov v celkovej hodnote 28386 Sk, bolo uložených 35 pokút v celkovej hodnote 175400 Sk. Za nedostatky zistené pri kontrole označovania hovädzieho mäsa podľa zákona č.39/2007 Z.z. boli uložené 2 pokuty v celkovej sume 1500 Sk.

Pri kontrole **mletého mäsa a mäsových prípravkov** boli zistené 3 nedostatky, najviac pri porušení teplotného režimu (2). Za zistené nedostatky bolo uložené 1 opatrenie v správnom konaní, bol vydaný zákaz predaja na 3kg výrobkov.

Pri kontrole **mäsových výrobkov** bolo zistených 186 nedostatkov, najviac pri označovaní (49) a hygiene predaja (68). Za zistené nedostatky bolo uložených 31 opatrení v správnom konaní, bol vydaný zákaz predaja na 211 kg výrobkov v celkovej hodnote 19630 Sk, bolo uložených 68 pokút v celkovej hodnote 90200 Sk.

Pri kontrole **mlieka a mliečnych výrobkov** bolo zistených 72 nedostatkov, najviac v hygiene predaja (22) a pri označovaní (22). Za zistené nedostatky bolo uložených 14 opatrení v správnom konaní, bol vydaný zákaz predaja na 39,6 kg výrobkov v hodnote 4964 Sk, bolo uložených 18 pokút v hodnote 21800 Sk.

Pri kontrole **vajec** bolo zistených 39 nedostatkov, najviac v označovaní (24). Boli uložené 3 opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v správnom konaní, zároveň bolo uložených 7 pokút v celkovej hodnote 8000 Sk.

Pri kontrole **produktov rybolovu** bolo zistených 55 nedostatkov, najviac pri označovaní lovnej oblasti (22) a označovaní metódy produkcie (7). Za zistené nedostatky bolo uložených 9 opatrení v správnom konaní, bol vydaný zákaz predaja na 7kg výrobkov v celkovej hodnote 839 Sk, bolo uložených 9 pokút v celkovej hodnote 12900Sk.

1.2.11. Cílené kontroly na dôkaz prítomnosti cudzích tukov v syroch

V období od 12. júna do 30. júna 2007 vykonali regionálne veterinárne a potravinové správy kontroly ad hoc, ktoré pozostávali z úradného odberu vzoriek, ktoré boli zamerané na dôkaz prítomnosti cudzích tukov v syroch. RVPS pri týchto kontrolách odobrali spolu 126 vzoriek syrov (77 syrov domáceho pôvodu, 49 syrov zahraničného pôvodu); 19 vzoriek (15,1%) nevyhovelo právnym predpisom na označovanie a právnym predpisom na ochranu označovania mliečnych výrobkov. V prípade nevyhovujúcich vzoriek bolo začaté správne konanie.

1.2.12. Kontroly mäsa domácich kopytníkov a hydinového mäsa ad hoc jún 2007

V súvislosti s opatreniami na obmedzenie predaja nevyhovujúcich živočíšnych produktov v obchodnej sieti bolo v dňoch od 21. júna do 27. júla 2007 určenými regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami (Púchov, Žilina, Čadca, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Martin, Poprad, Stará Ľubovňa, Bardejov, Svidník, Humenné) vykonaných 646 kontrol ad hoc, ktoré boli zamerané na mäso domácich kopytníkov (hlavne bravčové mäso, hovädzie mäso) a hydinové mäso.

Z celkového počtu 2446 predajní v pôsobnosti uvedených RVPS, v ktorých sa predáva mäso domácich kopytníkov a hydinové mäso, bolo vykonaných 470 kontrol; v 34 predajniach (19,2,% z počtu skontrolovaných predajní) sa zistili nedostatky. RVPS ďalej vykonali 171 kontrol v 104 povolených a schválených rozrábkarniach, ktoré sú v pôsobnosti uvedených RVPS a 5 kontrol ambulatného predaja. Žiadne nedostatky neboli zistené v rozrábkarniach a pri ambulatnom predaji.

Počas kontrol v predajniach bolo zistené:

- Nevyhovujúca hygiena predaja (16x)
- Nedostatky v osobnej hygiene pracovníkov (8x)
- Nedostatky v sprievodnej dokumentácii (7x)
- Nedostatky v označovaní mäsa (15x)
- Predaj po dátume spotreby (1x)
- Nedodržanie teploty mäsa pri predaji (7x)
- Nedodržanie teploty mäsa pri skladovaní (14x)
- Nevyhovujúce hygienické podmienky pri skladovaní (2x).

Na základe zistených nedostatkov počas vyššie uvedených kontrol príslušné RVPS prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložili 19 rozhodnutí na odstránenie zistených nedostatkov a v 12 prípadoch bolo začaté správne konanie. Uložených bolo 32 pokút v celkovej sume 59 500 Sk.

1.2.13. Kontroly hlbokozmrazených nespracovaných rýb

V období od 3.7.2007 do 17.7.2007 vykonalo 5 vybraných regionálnych veterinárnych a potravinových správ (RVPS) v 5 vybraných predajniach 7 úradných kontrol hlbokozmrazených nespracovaných rýb, ktoré boli zamerané na: kontrolu hygieny predaja a uchovávanía, kontrolu dokladov o pôvode, kontrolu identifikačných značiek, kontrolu teploty pre predaju, vystavovaní a uchovávaní, kontrolu dátumu minimálnej trvanlivosti; súčasťou úradných kontrol bol aj úradný odber vzoriek rýb, ktoré boli laboratórne vyšetrené na tieto ukazovatele: senzorické vyšetrenie, označovanie a stanovenie množstva rybieho mäsa.

Pri týchto kontrolách sa nezistilo žiadne nedodržanie požiadaviek na hygienu predaja, teploty, sprievodné doklady, označovanie dátumom minimálnej trvanlivosti a identifikačné označenie hlbokozmrazených rýb.

Pri týchto kontrolách RVPS odobrali 15 vzoriek hlbokozmrazených rýb na laboratórne vyšetrenie. Z týchto vzoriek 4 vzorky (26%) nespĺňali požiadavky ustanovení právnych predpisov na označovanie (hmotnosť pevného podielu pri glazúrovaných rybách neuvedená 2x; neuvedené množstvo pridanej vody 1x; rozdiel medzi deklarovanou netto hmotnosťou pevného podielu bez glazúry a zistenou netto hmotnosťou 1x). Za nespĺnenie požiadaviek právnych predpisov bolo vo všetkých prípadoch začaté správne konanie na uloženie pokuty.

1.2.14. Ad hoc kontrola zameraná na predaj, skladovanie a predaj po dátume spotreby a minimálnej trvanlivosti potravín živočíšneho pôvodu v dňoch pracovného voľna

Kontroly predajní počas dní pracovného voľna boli vykonané na základe podnetov spotrebiteľov.

V období od 1. júla do 30. augusta 2007 počas sobôt a nedeľ vykonali regionálne veterinárne a potravinové správy úradné kontroly v 154 predajniach potravín v 5 krajoch (Bratislavský, Banskobystrický, Košický, Prešovský, Žilinský). Úradné kontroly boli zamerané predovšetkým na mlieko a mliečne výrobky a na mleté mäso a mäsové prípravky. Predmetom kontroly bola kontrola teploty počas uchovávaní pri predaji, kontrola teploty pri skladovaní a kontrola dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti.

Nedostatky boli zistené v 44 predajniach (28,6%). 36x sa zistilo nedodržanie teploty pri uchovávaní mlieka, mliečnych výrobkov, mletého mäsa, mäsových prípravkov ale aj ďalších potravín živočíšneho pôvodu (mäsové výrobky, mäso, vajcia). 25 x sa zistil predaj po dátume spotreby alebo dátume minimálnej trvanlivosti a 5x nebola dodržaná teplota pri skladovaní potravín živočíšneho pôvodu.

RVPS uložili opatrenia v správnom konaní (31x), 18 pokút v celkovej hodnote 194 000 Sk a v 19 prípadoch bolo začaté správne konanie na uloženie pokuty.

1.2.15. Kontrola farbiva E 128 2G červená v mäsových výrobkoch

RVPS v SR vykonali na základe pokynu ŠVPS SR č. 2655/07 z 19. 9. 2007 v čase od 1. októbra do 30. novembra 2007 v spracovateľských prevádzkarniach na výrobu mäsových výrobkov (vzorky výrobkov domáceho pôvodu) a v maloobchodných predajniach (vzorky výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov alebo z tretích krajín) odber úradných vzoriek mäsových prípravkov z mletého mäsa a mäsových výrobkov na dôkaz farbiva E 128 2G červená.

Všetky vzorky sa laboratórne vyšetrovali na ŠVPÚ Dolný Kubín (Metóda analýzy: Stanovenie farbiva E 128 červená 2G v potravinách metódou HPLC/MS/MS).

V prípadoch preukázania prítomnosti farbiva E 128 červená 2G, ktoré podľa nariadenia Komisie (ES) č. 884/2007 z 26. júla 2007 o mimoriadnych opatreniach, ktorými sa pozastavuje používanie farbiva E 128 červená 2G ako potravinárskeho farbiva (Ú. v. EÚ, L 195, 27.7. 2007) môže predstavovať závažné riziko pre zdravie ľudí, príslušné RVPS :

Ÿ u domácich výrobcov mäsových výrobkov a mäsových prípravkov vykonali okrem opatrení na zabránenie riziku a umiestňovaniu výrobkov na trh bezodkladne aj ďalšie úradné kontroly týkajúce sa zdroja a používania prídavných látok so zameraním na ich dodávateľa alebo výrobcu pre účely vysledovateľnosti podľa článku 18 a na začatie postupov podľa článku 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v

záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6) v platnom znení prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov;

Ľ u zahraničných výrobkov odobratých v maloobchodných predajniach zakázali ich ďalšie umiestňovanie na trh a postupovali podľa príslušného pokynu pre výmenu informácií v rámci Rýchleho výstražného systému.

Celkovo bolo pri tejto cieľovej kontrole odobratých a analyzovaných na prítomnosť farbiva E 128 červená 2G 851 vzoriek (843 vzoriek mäsových výrobkov a 8 vzoriek zmesí korenín, prísad a prídavných látok).

Prítomnosť farbiva E 128 sa zistila v

- 31 (3, 7 %) vzorkách mäsových výrobkov [26 pozitívnych vzoriek pochádzalo od slovenských výrobcov a 5 vzoriek z Českej republiky];
- 3 vzorkách zmesí korenín, prísad a prídavných látok [odobratých pri hľadaní zdroja pozastaveného farbiva v mäsových výrobkoch, v ktorých sa zistila prítomnosť farbiva E 128 ; všetky 3 vzorky pochádzali od rovnakého výrobcu zmesí korenín v SR.

1.2.16. Vykonanie cieľových vianočných previerok potravín živočíšneho pôvodu

V období od 5.11.07 do 14.12.2007 bolo 143 veterinárnymi inšpektormi regionálnych veterinárnych a potravinových správ skontrolovaných spolu 1775 prevádzkarní, v ktorých bolo vykonaných 1924 kontrol. Nedostatky boli zistené v 299 predajniach. Skontrolovalo sa 202 schválených a povolených prevádzkarní a 108 miest určenia. Celkovo bolo odobratých na laboratórne vyšetrenie 502 vzoriek.

Pri kontrole **mäsa** na mieste sa zistilo 88 nedostatkov. Z toho v 65 prípadoch išlo o nedostatky v hygiene predaja, a uskladnenia (skladovanie nezlúčiteľných tovarov, osobná hygiena, námrazy a čistota chladničiek) a v deviatich prípadoch bola preukázaná neúplná dokumentácia. Dátum spotreby bol prekročený v 11 prípadoch, nevyhovujúca teplota skladovania bola nameraná v 4 prípadoch. Celkovo bolo uložených 19 pokút vo výške 28000.- Sk a 19x bolo začaté správne konanie. Na trh sa zakázalo umiestniť 117,84 kg mäsa v celkovej hodnote 8434,80.-Sk. Na mieste bolo ihneď odstránených 37 menších nedostatkov.

Pri kontrole predaja **mäsových výrobkov** bolo zistených spolu 249 nedostatkov, najviac (200) pri hygiene predaja, osobnej hygiene, skladovaní a uplynutí dátumu spotreby, alebo dátumu minimálnej trvanlivosti, 32x boli nájdené nedostatky v teplotných režimoch a 16x v dodacích listoch a evidencii. Za zistené nedostatky bolo uložených 66 opatrení v správnom konaní a 127 menších nedostatkov bolo odstránených počas kontroly. Uložených bolo 85 pokút v celkovej hodnote 67100.- Sk. Na trh sa zakázalo umiestniť 158,65 kg výrobkov v celkovej hodnote 21653,10.-Sk.

Pri kontrole predaja **mlieka a mliečnych výrobkov** bolo zistených spolu 122 nedostatkov, z toho 44x v dátume spotreby a v dátume minimálnej trvanlivosti, 23x v označovaní a dokumentácii a 36x v hygiene predaja. Teplota skladovania nevyhovovala v 19 prípadoch. Za zistené nedostatky bolo uložených 40 opatrení v správnom konaní, bol vydaný zákaz uvádzania na trh 160,10 kg výrobkov v celkovej hodnote 27669,50.- Sk, bolo uložených 24 pokút v hodnote 38800.-Sk. Zistilo sa 17 menších nedostatkov, ktoré boli odstránené počas kontroly.

Pri kontrole predaja **rýb a produktov rybolovu** bolo zistených 33 nedostatkov. Najviac (27) bolo nájdených v hygiene uskladňovania a predaja, pri hmotnosti mäsovej zložky, pri glazovaní a pri označovaní. Teplota skladovania nevyhovovala v 3 prípadoch. Za tieto nedostatky bolo uložených 7 pokút v celkovej hodnote 14500.- Sk, v 13 prípadoch sa začalo správne konanie a v 23 prípadoch sa menšie nedostatky odstránili vydanými opatreniami priamo na mieste. Bol vydaný zákaz uvádzania na trh 171,13 kg rýb a produktov rybolovu v celkovej hodnote 28847,50.- Sk.

1.2.17. Kontroly medu v SR

RVPS v novembri a decembri 2007 vykonali ad hoc kontroly medu v prevádzkarniach, ktoré vykonávajú zber a balenie medu a v maloobchodnej sieti. Vzorky medu pôvodom zo SR a z ostatných členských štátov EÚ boli laboratórne vyšetrené na rezíduá tetracyklínov, streptomycínu, tylozínu, amitrazu, sulfonamidov a medy dovezené z tretích krajín aj na rezíduá chloramfenikolu a metabolity nitrofuránov. Všetky vzorky medu boli vyšetrené na obsah hydroxymetylfurfuralu. Pri týchto ad hoc kontrolách bolo inšpektormi RVPS odobratých 43 vzoriek medu pôvodom zo SR, z členských štátov EÚ a tretích krajín. Nevyhovelo 30 vzoriek (69,8 %). U 23 vzoriek bol prekročený obsah hydroxymetylfurfuralu (10 vzoriek med pôvodom zo SR, 3 vzorky med pôvodom z ES, 9 vzoriek pôvodom z tretích krajín). V 12 vzorkách bola zistená prítomnosť rezíduí antimikrobiálnych látok [med zo SR 3 vzorky – 2x tylozín, 1x tetracyklín, med z ES 3 vzorky - 1x tylozínu, 2x sulfónamidy, med z tretích krajín 7 vzoriek – 2x tylozín, 4x sulfónamidy, 1x amitrazu). V prípade nevyhovujúcich vzoriek bol príslušnou RVPS zakázaný predaj medu, bolo nariadené stiahnutie medu z trhu o celkovej hmotnosti 97,55 kg.

1.2.18. Úradné kontroly mäsa hydiny z Poľska

V súvislosti s výskytom vtáčej chrípky v Poľsku boli vykonané úradné kontroly mäsa hydiny z Poľska podľa pokynu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR č. 3031-3/2007-230 zo dňa 3.12.2007. Cieľom úradných kontrol bolo overenie, či v súlade s §5 ods. 6 písm. c) Nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z. o podrobnostiach veterinárnych kontrol pri výmenách produktov živočíšneho pôvodu s členskými štátmi v znení neskorších predpisov, každý príjemca vopred ohlásil na príslušnú regionálnu veterinárnu a potravinovú správu (RVPS) príchod zásielky mäsa hydiny pochádzajúceho z Poľska. Ďalej predmetom úradných kontrol boli tieto kontroly v mieste určenia zásielok: dokladová kontrola – pôvod, označovanie, identifikačná kontrola - súlad s dokladmi, identifikačné značky a fyzická kontrola - hmotnosť, obaly, kontrola teploty, senzorické hodnotenie).

V období od 3.12.2007 do 14.12.2007 v rámci kontroly v mieste určenia bolo 148 veterinárnymi inšpektormi regionálnych veterinárnych a potravinových správ zo všetkých 112 registrovaných miest určenia a z celkového počtu 156 ohlásených príchodov zásielok skontrolovaných 77 miest určenia s celkovým počtom vykonaných kontrol 90. Zistených bolo 5 nedostatkov (nedostatky v označovaní, nedostatky v sprievodnej dokumentácii, neuvedenie schvaľovacieho čísla, schvaľovacie číslo prevádzkarne nebolo uvedené na zozname schválených prevádzkarní, nevhodne uzavretý priamy obal), za ktoré bolo uložených 5 opatrení (zákaz umiestňovania na trh - 550 kg, pozastavenie zásielok).

Súčasne v rámci úradných kontrol pred Vianocami 2007 sa v obchodnej sieti podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov sa vykonalo 386 kontrol pri predaji hydínového mäsa z Poľska. V 4 predajniach boli zistené tieto nedostatky: na etikete chýbalo obchodné meno a adresa distribútora alebo dovozcu, v maloobchodnej prevádzkarni neboli k dispozícii sprievodné doklady a v jednom prípade nebol dodržaný teplotný režim pri predaji a skladovaní). Za tieto nedostatky bolo začaté správne konanie.

Poznámka: Cílené kontroly - bod.č.1.2.9 až 1.2.18 boli vykonané podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a tiež podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších zmien a doplnkov .

I.3. Ostatné kontroly

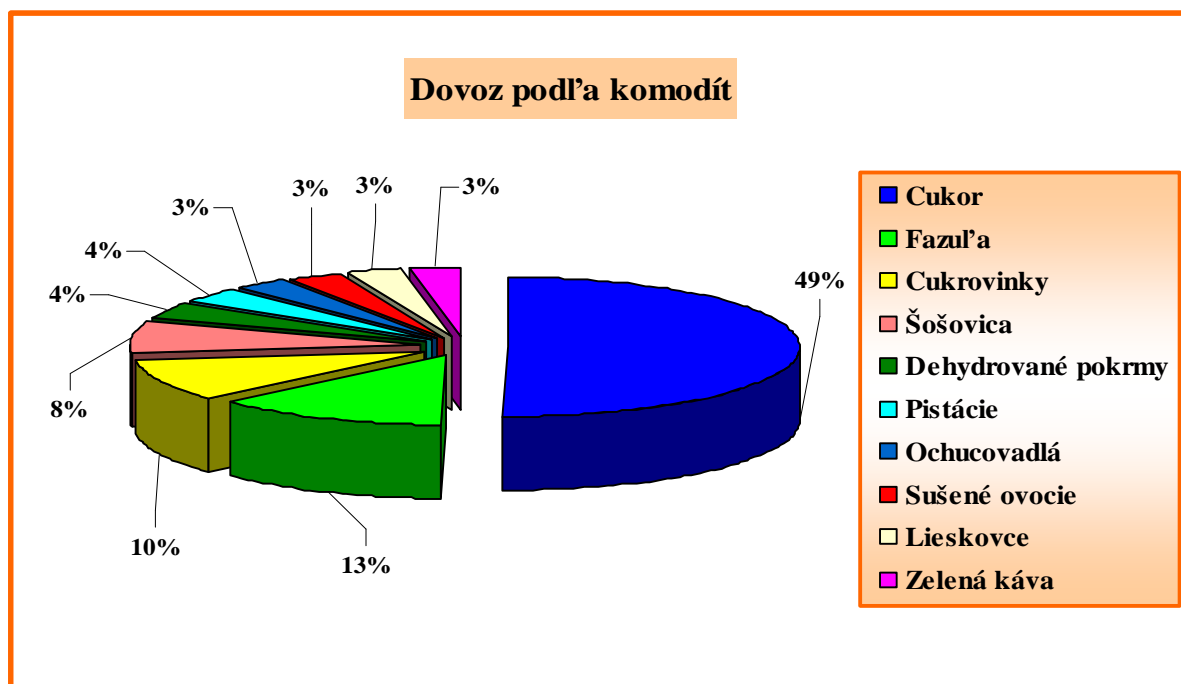
1.3.1. Kontrola potravín rastlinného pôvodu dovážaných z tretích krajín

Štátna veterinárna a potravinová správa ako kompetentná autorita vykonáva v rámci Slovenskej republiky okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín a surovín rastlinného pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a Európskej únie. Importné kontroly sa vykonávajú od 1.5.2004, teda od vstupu SR do EÚ. V roku 2007 bolo spolu vykonaných **2 130 hraničných kontrol**.

Pri týchto kontrolách bolo prekontrolovaných 31 331 103,2 kg potravín rastlinného pôvodu. Prepustených do voľného obehu bolo celkom 2 114 dodávok o hmotnosti 31 126 754,92 kg. Neuvoľnených bolo 16 dodávok v množstve 204 348,28 kg. Jednalo sa o 3 dodávky lieskocvov z Turecka, 2 dodávky pistácií z Iránu a po jednej dodávke výživových doplnkov z Kanady, extrudovaných sójových výrobkov a ochucovadiel z Chorvátska, dressingov z Vietnamu, rafinovaného oleja, hrachu a dehydrovaných pokrmov z Ukrajiny, instantnej kávy zo Švajčiarska, maku z Pakistanu a cukrovínok z Brazílie.

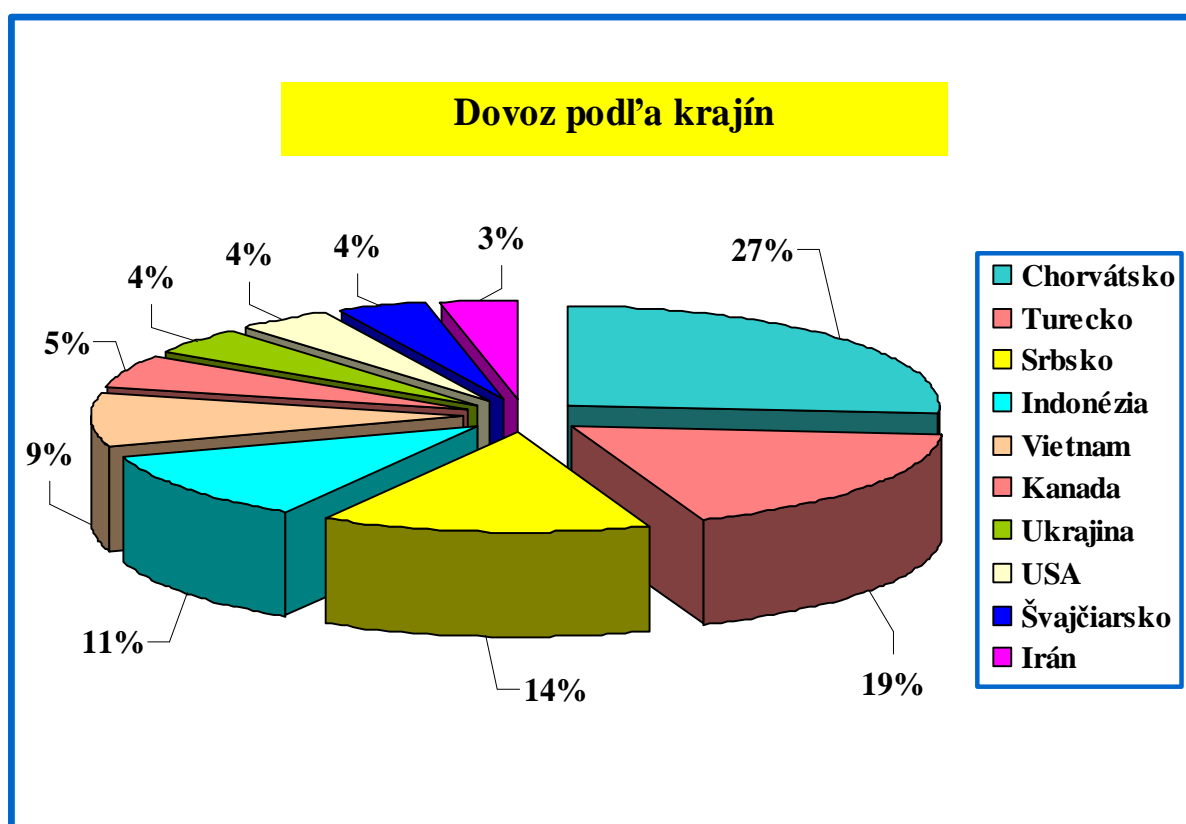
Prehľad dovážaných komodít:

Komodita	Dovezené množstvo v kg	Krajina pôvodu
Cukor, cukorné roztoky	11 345 998,00	Chorvátsko, Srbsko, Japonsko, Maurícius
Fazuľa	2 948 653,00	Čína, Kanada, Etiópia, USA, Argentína
Cukrovinky	2 185 684,42	Turecko, Rusko, Nórsko, Chorvátsko
Šošovica	1 704 897,00	Kanada, Čína
Dehydrované pokrmky	850 057,00	Vietnam, Thajsko, Čína, Ukrajina
Pistácie	821 130,92	Irán, USA, Turecko, Čína
Ochucovadlá	707 693,61	Chorvátsko, Thajsko
Sušené ovocie	681 279,00	Turecko, Thajsko, Filipíny, Čína
Lieskovce	660 440,00	Turecko, Irán, Gruzínsko
Zelená káva	639 040,53	Indonézia, Vietnam, Kongo, Brazília, Honduras

Prehľad tretích krajín s najväčším počtom dovozov:

Poradie	Krajina	Počet dodávok
1.	Chorvátsko	329
2.	Turecko	219
3.	Srbsko	179
4.	Indonézia	142
5.	Vietnam	112
6.	Kanada	66
7.	Ukrajina	54
8.	USA	53
9.	Švajčiarsko	47
10.	Irán	42

V rámci týchto kontrol sa vykonávajú aj kontroly rizikových komodít z rizikových krajín podľa Rozhodnutia Komisie 2006/504/ES na obsah aflatoxínov. Toto Rozhodnutie bolo

v priebehu roku viackrát zmenené a doplnené o výrobky z rizikových komodít, o mandle dovážané z USA a arašidy z Brazílie. Výsledky týchto kontrol sú štvrťročne zasielané do Bruselu.

V súčasnosti sa jedná o nasledovné krajiny a komodity:

Čína - arašidy a výrobky z nich- predpísané je 10 %-né vzorkovanie dodávok,

Egypt - arašidy a výrobky z nich- predpísané je 20%-né vzorkovanie dodávok,

Brazília - pre dovoz para orechov je predpísané je 100 %-né vzorkovanie dodávok a pre arašidy je povinné vzorkovanie 50% zásielok,

Irán - pistácie a výrobky z nich- predpísaná je 100 %-né vzorkovanie dodávok,

Turecko - sušené figy, lieskovce a pistácie a výrobky z nich- predpísanie vzorkovanie je u fig 5 % a u pistácií 10 % a u lieskovcov,

USA - mandle 100%-né vzorkovanie dodávok nezahrnutých do plánu dobrovoľného odberu vzoriek aflatoxínov. Ostatné dodávky so zdravotným certifikátom podliehajú náhodným odberom a ich analýze na mieste vstupu do Spoločenstva.

Prehľad kontrol rizikových komodít za rok 2007:

Výrobok	Krajina pôvodu	Dovezené množstvo v kg	Počet dodávok	Odobraté vzorky	Vyhovujúce dodávky	Počet a množstvo(kg) nevyhovujúcich dodávok	% nevyhovujúcich vzoriek
Arašidy	Čína	345 983,0	19	1	18	1/19000	5,2
Pistácie	Irán	680 049,0	30	30	29	1/21000	3,3
Sušené figy	Turecko	153 947,0	11	3	6	5/65040	45,5
Lieskovce	Turecko	850 070,0	46	30	46	0	0
Pistácie	Turecko	720,0	1	1	1	0	0
Arašidy	Egypt	0	0	0	0	0	0
Para orechy	Brazília	0	0	0	0	0	0
Arašidy	Brazília	0	0	0	0	0	0
Mandle	USA	19 958,4	1	1	1	0	0

1.3.2. Kontrola označovania geneticky modifikovaných mikroorganizmov

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1830/2003 z 22. septembra 2003, ktoré sa týka vysledovateľnosti a označovania geneticky modifikovaných organizmov a vysledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES, zavádza systém na prenos a zachovanie informácií medzi prevádzkovateľmi v každej fáze umiestnenia výrobkov na trhu, ktoré obsahujú alebo pozostávajú z geneticky modifikovaných organizmov, ďalej len „GMO“, alebo potravín a krmív vyrobených z GMO, ale nevyžaduje od operátorov odber vzoriek a

testovanie výrobkov, či sú prítomné GMO alebo materiál vyrobený z GMO v každej fáze umiestnenia na trhu.

Podľa článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1830/2003 sa však od členských štátov vyžaduje zabezpečiť vykonávanie inšpekcií a iných kontrolných opatrení vrátane kontroly a testovania vzoriek (kvalitatívne a kvantitatívne), podľa potreby, aby sa zabezpečil súlad s uvedeným nariadením.

Úradné kontroly boli zamerané na výrobky, ktoré **získali oprávnenia na umiestnenie na trh**, ale bez toho, aby bol dotknutý článok 4 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/18/ES (2) s ohľadom na GMO, **ktoré nie sú v Európskej únii povolené**.

Odber vzoriek sa vykonával na základe overených vedeckých a štatistických protokolov zahrnutých v rámci platnej legislatívy ES a metodických usmernení ŠVPS SR Bratislava.

Kontrola označovania potravinárskych výrobkov sa vykonávala na základe požiadaviek vykonávacieho predpisu k zákonu o potravinách t.j. Potravinového kódexu SR (PK SR). Druhá hlava, druhá časť PK SR – Označovanie potravín sa v § 3 ods. 6 písmeno b) odvoláva na Nariadenie ES č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a Nariadenie ES č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady týkajúce sa výsledovateľnosti a označovania geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES.

V týchto nariadeniach je zakotvená povinnosť **označovať potraviny a krmivá**, ktoré pochádzajú, obsahujú alebo sa skladajú z geneticky modifikovaných organizmov, s cieľom informovať spotrebiteľov. Ak je pri výrobe potravín použitá zložka vyrobená z geneticky modifikovaných organizmov, musí byť táto informácia uvedená na obale. Výrobky s nízkym obsahom geneticky modifikovaného materiálu – do 0,9 % nie je povinné označiť za predpokladu, že prítomnosť takéhoto materiálu je náhodná alebo technicky nevyhnutná.

Kontrolu správnosti označovania potravín, vzhľadom na obsah geneticky modifikovaných organizmov, je možné vykonať len na základe zistenia prítomnosti alebo neprítomnosti modifikovaného génu v potravine. Pre posúdenie správnosti označenia vzhľadom na platnú legislatívu, je dôležité stanoviť aj množstvo modifikovaného génu v potravine.

V rámci metodických usmernení na stanovenie GMO pre rok 2007 boli úradné kontroly zamerané na kontrolu **sóje a výrobky z nej, kukurici a výrobky z nej, ryžu a rajčiaky**. V sledovanom období od 01. januára 2007 do 31. decembra 2007 odobrali inšpektori Regionálnych veterinárnych a potravinových správ SR v rámci úradných kontrol celkom **298 vzoriek, ktoré boli analyzované v skúšobných laboratóriách ŠVPÚ Bratislava a ŠVPÚ Dolný Kubín**.

ŠVPÚ Dolný Kubín je národným referenčným laboratóriom pre geneticky modifikované potraviny a krmivá.

Prehľad o počte analyzovaných vzoriek v príslušných laboratóriách je uvedený v tabuľke :

Kontrolný ústav	Počet analyzovaných vzoriek za rok 2007
ŠVPÚ Bratislava	97
ŠVPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium)	201
SPOLU	298

V rámci sóje a výrobkov z nej bola v rámci analýz detekovaná sója Roundup Ready®, pri kukurici a výrobkov z nej (Bt11, Bt176, MON-810, MON863, Bt10, T25, GA21, NK603, TC1507 a CBH351), pri ryži (LLRice601, Bt73 a LLRice62) a v prípade rajčiakov (skrining + detekcia Zeneca).

Prehľad o počte odobratých vzoriek v rámci úradných kontrol podľa jednotlivých krajov je uvedený v nasledovnej tabuľke :

KVPS	Skutočnosť k 31.12.2007
Bratislava	24
Trnava	27
Nitra	44
Trenčín	31
Žilina	59
Banská Bystrica	32
Prešov	47
Košice	35
Spolu ŠVPS SR	298 vzoriek

Vzorky v rámci úradných kontrol boli odoberané u výrobcov a v baliarňach, u dovozcov a distribútorov, vo veľkoobchodných skladoch, v sieti supermarketov ako aj v maloobchodných prevádzkach.

Prehľad o počte odobratých vzoriek je uvedený v nasledujúcej tabuľke :

Miesto odberu vzorky	Počet odobratých vzoriek	%
Výrobca, baliareň	56	18,8
Dovozca, distribútor	30	10,06
Obchodná sieť	212	71,14
SPOLU	298	100%

Prehľad výsledkov analýz je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Prehľad analyzovaných vzoriek za rok 2007 (ŠVPS SR)							
Druh výrobku	Počet odobratých vzoriek	Negatívne	Pozitívne, obsah < 0,10%	Pozitívne, obsah > 0,10%	Pozitívne, obsah > 0,9%	Bez možnosti izolácie DNA	Pozitívne zistenia (neautorizovaný GMO)
sója a výrobky z nej	107	97	9	1	0	0	0
kukurica a výrobky z nej	126	108	10	0	0	8	0
ryža	54	45	6	0	0	0	3
z toho dlhozrná ryža	36	30	3	0	0	0	3
z toho ostatná ryža	12	9	3	0	0	0	0
z toho výrobky z ryže	6	6	0	0	0	0	0
rajčiaky	1	1	0	0	0	0	0
ostatné vzorky	10	8	2	0	0	0	0
SPOLU	298	259	27	1	0	8	3

Zistenia:

- v prípade 259 vzoriek z celkového počtu 298 bol výsledok **negatívny**
- v prípade 27 vzoriek z celkového počtu 298 bol zistený **pozitívny obsah GMO < 0,10%**
- v 1 prípade bol zistený **pozitívny obsah GMO > 0,10%**
- pozitívny obsah > **0,9%** **nebol zistený**
- v 8 prípadoch **nebola možná izolácia DNA**
- **1 pozitívne zistenie na neautorizovaný GMO LLRice601** (+ 2 vzorky opakovane odobraté z tej istej šarže).

1.3.3. Kontrola vo verejných skladoch

Zákon č.144/1998 Z.z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov, zavádza 2 druhy cenných papierov: skladiskový záložný list a tovarový záložný list, prostredníctvom ktorých je možné získať úver a na zabezpečenie záväzkov s tým spojených, zriadiť záložné právo k hnutelným veciam – výrobkom rastlinného pôvodu, na ktoré znie záložný list.

Kontrolu dodržiavania citovaného zákona vykonávajú inšpektori Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR na požiadanie a v spolupráci s MP SR.

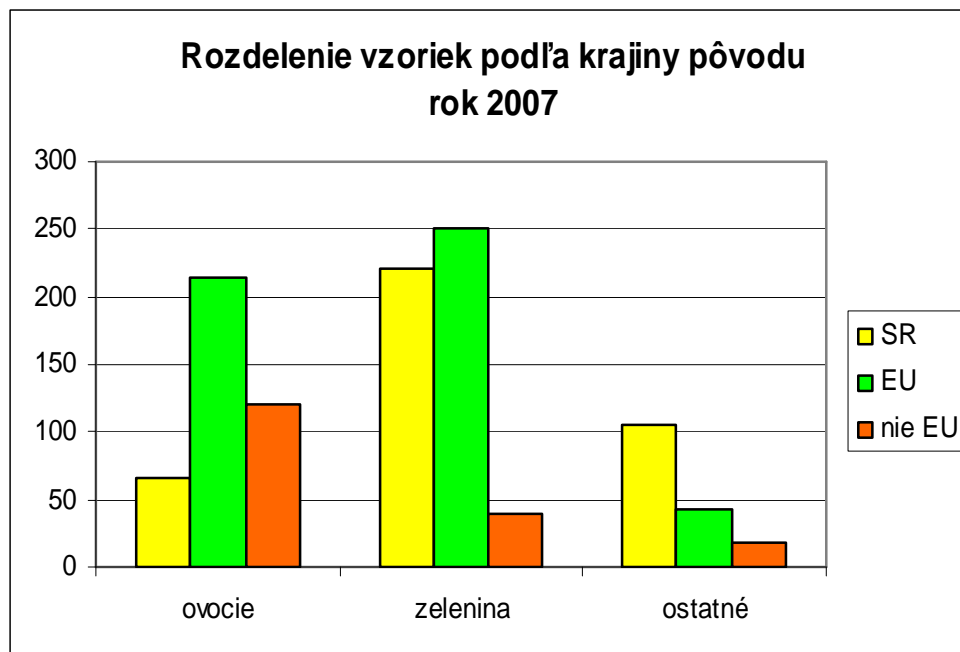
V každom kraji Slovenskej republiky je Ministerstvom pôdohospodárstva SR menovaný konkrétny inšpektor na výkon previerok. Úlohou inšpektora je vykonať kontrolu kvality skladovaného obilia, posúdiť celkovú hygienu vo verejnom sklade. V prípade nového navrhovaného verejného skladu bolo potrebné posúdiť vhodnosť objektu na prevádzku ako „verejný sklad“. V roku 2007 bolo vykonaných 6 kontrol ohľadne vydania osvedčenia na prevádzkovanie verejného skladu a 4 následné kontroly.

1.3.4. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu

Kontrola rezíduí pesticídov vychádza z Európskeho monitorovacieho programu a je vykonávaná v súlade s legislatívou EU. Na ŠVPS SR sa každoročne vypracováva „Národný plán kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu, ktorý bližšie určuje druh a počet vzoriek ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách analyzovať. Predmetom kontroly sú vzorky potravín, pochádzajúcich od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EU ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín, ktoré sa odoberajú v obchodnej sieti ale aj priamo pri ich importe v „mieste vstupu“. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

V roku 2007 bolo na uvedenom pracovisku analyzovaných 1078 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia a výrobkov z nich, ktoré pochádzali z domácej produkcie, zo štátov Spoločenstva a z tretích krajín.

Pôvod vzoriek v rozdelení do základných skupín analyzovaných potravín dokumentuje nasledovný graf:

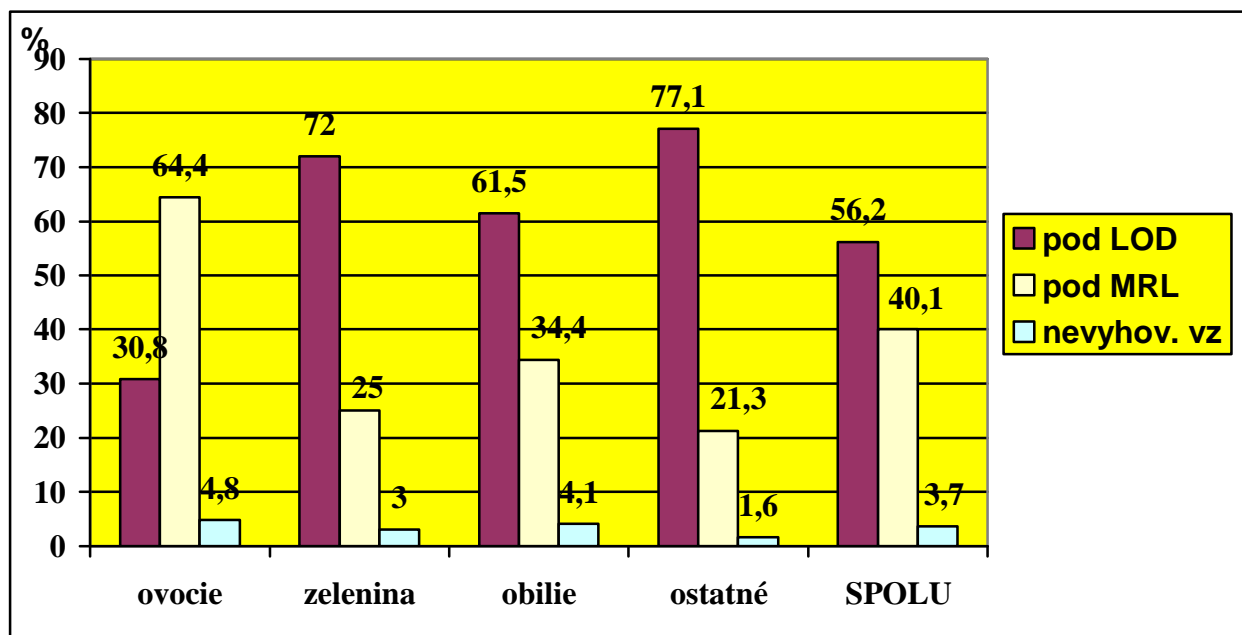
V 606 analyzovaných vzorkách nebol zaznamenaný žiadny nález pesticídov. Pozitívne nálezy boli zistené v 472 vzorkách, pričom z uvedeného počtu porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 40 vzoriek, u ktorých namerané množstvá prekročili stanovené MRL pre dané druhy pesticídov. V 102 vzorkách bola zistená prítomnosť aspoň dvoch druhov pesticídov (tzv. multireziduálny nález), pričom najviac rezíduí bolo namerané v 1 vzorke

broskyň – 8 rôznych druhov. Vo všetkých analyzovaných vzorkách sa na Štátnom veterinárnom a potravinovom ústave v Bratislave stanovovalo 139 druhov pesticídov – v rámci jednej multireziduálnej metódy a 4 tzv. „single“ metód.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOD	>LOD	z toho nevyhovujúcich
Ovocie	396	122	274	19
Zelenina	525	378	147	16
Obilie	96	59	37	4
Ostatné	61	47	14	1
SPOLU	1078	606	472	40

Podiel jednotlivých druhov nálezov pre uvedené kategórie potravín vyjadruje nasledovný graf:

Z grafického znázornenia je zrejmé, že najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek sa vyskytuje u **ovocia**, kde bolo detegovaných aj najviac pozitívnych nálezov až 64,4 % pesticídov (nad limit detekcie analytickej metódy - LOD, ktoré však neprekračujú stanovený MRL).

Z celkového počtu analyzovaných vzoriek 40 vzoriek bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich pre prekročenie európskeho alebo národného MRL. Porušenie platnej potravinovej legislatívy sa zistilo vo vzorkách ovocia (citrusy, hrozno, broskyne, jablká, jahody, ríbezle), zeleniny (hlávkový šalát, rajčiny, kel, mrkva, kapusta, kaleráb, brokolica) a v jednej vzorke ryže.

Na prítomnosť rezíduí pesticídov boli v roku 2007 kontrolované aj vybrané bioprodukty rastlinného pôvodu (produkty organického poľnohospodárstva). U vzoriek domácej produkcie sme zaznamenali v 4 vzorkách pozitívny nález (nad LOD) – po dve vzorky biošpargle a biomúky.

Podrobné vyhodnotenie Národného plánu kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného pôvodu za rok 2007 bude zostavené podľa požiadaviek Európskej Komisie (EK) a zaslané prostredníctvom MP SR aj na EK v určenom termíne.

1.3.5. Priebežné vyhodnotenie monitoringu akrylamidu v potravinách

Akrylamid ako kontaminant zatiaľ ešte nemá ustanovený limit na úrovni EU (ani v SR).

Európska Komisia vydala dňa 3.mája 2007 Odporúčanie č. 2007/331/ES, v ktorom vyzýva členské štáty Spoločenstva monitorovať množstvá akrylamidu v potravinách. Cieľom monitoringu je zhromažďovanie údajov za účelom získania prehľadu o jeho množstve najmä v tých potravinách, o ktorých je známe, že obsahujú vysoké množstvo akrylamidu alebo sú významné z hľadiska ich denného príjmu.

V priebehu rokov 2007 až 2009 sa vykoná na základe uvedeného Odporúčania monitoring akrylamidu v potravinách, pričom každoročne bude odobratých cca 50 vzoriek domáceho pôvodu alebo pochádzajúce z krajín EU. Analýzu vzoriek vykonáva Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne.

Priebežné výsledky za rok 2007 u 52 odobratých a analyzovaných vzoriek sú nasledovné:

Komodita	Počet vzoriek	Hodnota min. (µg/kg)	Hodnota max. (µg/kg)	Priemerná hodnota (µg/kg)
Zemiakové lupienky	8	<10	4107,5	1016
Predsmažené hranolky	4	57	1406,5	546,2
Chlieb	5	<10	<10	<10
Raňajkové cereálie	4	<10	132	85
Sušienky a detské piškóty	8	<10	71	47,5
Pražená káva	6	175	333	243,5
Instantná a kávovinová káva	8	<10	401	50
Polotovary z múky a zemiakov	9	295	3025	1126,6

Z prehľadu je zrejmé, že vysoké hodnoty tohto kontaminantu boli zistené v zemiakových lupienkoch a polotovaroch zo zemiakov a múky (zemiakové cesto v prášku, zmes na prípravu perníka).

Profesné zväzy výrobcov a spracovateľov zemiakov a obilia na európskej úrovni vydali pre svojich výrobcov príručky, v ktorých je vysvetlený mechanizmus vzniku akrylamidu. V príručkách – letákoch sú zverejnené „súbory nástrojov“, ktorými pri ich aplikácii vo výrobnej praxi možno znížiť množstvo akrylamidu v potravinách. Monitoring akrylamidu bude pokračovať aj v roku 2008 a 2009, pričom sa zároveň preverí aj uplatňovanie zásad správnej výrobnej praxe v súvislosti s redukciami akrylamidu v potravinách.

1.3.6. Vyhodnotenie monitoringu dioxínov, furánov a PCB

ŠVPS SR sa v roku 2007 zapojila do európskeho monitoringu dioxínov, furánov a polychlórovaných bifenylov (PCB) vo vybraných potravinách a surovinách na ich výrobu.

Európsky monitoring dioxínov a PCB upravuje Odporúčanie Komisie 2006/794/ES, v ktorom sa odporúča monitorovať uvedené kontaminanty v predpísanom rozsahu pre každý členský štát v priebehu rokov 2007 a 2008.

V zmysle uvedeného odporúčania bolo v roku 2007 odobratých a analyzovaných 20 vzoriek potravín domáceho pôvodu. Vzorky boli zaslané na analýzu na Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave, do Národného referenčného laboratória pre dioxíny. Podľa odporúčania sa vo vzorkách stanovovali predpísané kongenéry uvedených kontaminantov jednotlivo, a preto sa musela použiť finančne náročná konfirmačná analytická metóda HRGC/HRMS.

Výsledky analýz vzoriek monitoringu sú zhrnuté v tabuľke. Pre sprehl'adnenie sú namerané hodnoty jednotlivých kongenéroov zosumarizované.

Komodita	PCDD/F (pg/g tuku)	PCDD/F+dIPCB (pg/g tuku)	Suma PCB (ng/g tuku)
Pstruh dúhový*	0,087	0,413	3,45
Pstruh dúhový*	0,065	0,330	2,29
Kapor obyčajný*	0,477	1,05	7,38
Kapor obyčajný*	0,179	0,337	2,37
Mäso hovädzie	0,534	1,75	8,42
Mäso hovädzie	0,668	2,05	5,30
Mäso bravčové	0,111	0,282	5,91
Mäso bravčové	0,067	0,111	0,64
Mäso bravčové	0,079	0,107	2,84
Ovčie mäso	0,420	1,13	2,01
Kuracie mäso	0,300	0,377	1,96
Kuracie mäso	0,127	0,360	4,73
Morčacie mäso	0,152	0,379	4,43
Mlieko kravské	0,323	0,803	2,01
Mlieko kravské	0,286	0,707	2,92
Mlieko kravské	0,235	0,748	2,45
Mlieko ovčie	0,172	0,523	1,17
Mlieko ovčie	0,633	1,37	1,64
Slepačie vajcia	0,147	0,253	2,73
Slepačie vajcia	0,405	0,759	11,04

*namerané hodnoty sú vyjadrené na čerstvú hmotnosť

Z nameraných hodnôt ani jeden parameter nepresiahol legislatívne stanovený harmonizovaný alebo národný limit.

Výsledky európskeho monitoringu budú zaslané na Európsku Komisiu v predpísanom formáte a rozsahu.

1.3.7. Vyhodnotenie monitoringu furánu

Európska Komisia vydala Odporúčanie č. 2007/196/ES, v ktorom vyzýva členské štáty Spoločenstva monitorovať množstvá furánu v potravinách v rokoch 2007 a 2008. Cieľom monitoringu je zhromažďovanie údajov za účelom získania prehľadu o jeho množstve v tepelne ošetrených potravinách a tým umožniť vedeckému panelu pre kontaminanty pri EFSA posúdiť riziko pre spotrebiteľa súvisiace s expozíciou furánu z potravín.

ŠVPS SR sa do monitoringu zapojila a v roku 2007 inšpektori RVPS odobrali 50 vzoriek potravín. Vzorky analyzuje ŠVPÚ v Dolnom Kubíne priebežne v rámci svojich kapacitných možností. Väčšina vzoriek sa analyzuje dvakrát: vo forme v akej sú komerčne dostupné a tiež aj vo forme v akej sa konzumujú - to znamená potraviny, ktoré si vyžadujú pred spotrebou tepelnú úpravu sú analyzované pred a po (tepelnej) úprave.

Furán sa analyzoval vo vzorkách kávy, sterilizovaných zeleninových výrobkoch, ovocných a zeleninových šťavách, omáčkach a v koncentrovaných potravinách, vo výrobkoch z karamelu a v pive.

Štatistické vyhodnotenie nameraných hodnôt je spracované do nasledovnej tabuľky. Z hľadiska významnosti zisteného množstva furánu sme samostatne vyhodnotili komoditu „Pražená káva“.

Názov vzorky	Počet vzoriek	Množstvo furánu (µg/kg)					
		min	max	priemer	85 percentil	90 percentil	95 percentil
Všetky analyzované potraviny pred úpravou	42	<5	3778	470	3165	3464	3621
Pražená káva	7	<5	3778	2814	3363	3569	3673
Všetky potraviny bez praženej kávy	35	<5	50	1,8	33	42	46

Rozsah zhromažďovaných údajov o odobratých vzorkách, podmienky ich analýzy a špecifikácia požiadaviek o získaných informáciách a nameraných hodnotách sú upravené v dokumente o predkladaní údajov o furáne, ktorý vydala EFSA spolu s príslušným formulárom.

Monitoring furánu v potravinách bude pokračovať aj v roku 2008 a jeho celkové vyhodnotenie bude spracované do 31.decembra 2008 a zaslané na EFSA a Európsku Komisiu.

II. Úradná kontrola produktov živočíšneho pôvodu v zmysle zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti

II.1. Plánované veterinárne kontroly

II.1.1. Plánované veterinárne kontroly - prehľad

V roku 2007 veterinárni inšpektori vykonali podľa zákona č.39/2007 Z.z. 21 610 kontrol v 2 388 prevádzkarniach.

	Prvovýroba	Výroba a skladovanie	Spolu
Počet prevádzkarní	1136	1252	2388
Počet kontrolovaných prevádzkarní	1136	1252	2388
Počet kontrol	1909	19 701	21610

Pri týchto kontrolách bolo posúdených ako nevhodných na výživu ľudí 148 948 kg produktov živočíšneho pôvodu a boli vydané/nariadené/uložené tieto opatrenia/pokuty podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti:

Druh opatrenia/pokuty	Počet
Opatrenia (rozhodnutia v správnom konaní podľa zákona č.71/1967 Zb.) na odstránenie nedostatkov podľa §8 ods. 3 písm. d) :	
- počte rozhodnutí	161
- počet opatrení	500
Pokuty podľa §8 ods. 3 písm. d):	19 pokút v hodnote 45 300
Opatrenia pri zistení alebo podozrení z vážneho alebo bezprostredného ohrozenia zdravia ľudí produktmi živočíšneho pôvodu podľa §8 ods. 3 písm. e)	125
Opatrenia podľa § 14 ods. 2	423
Zrušenie platnosti schválenia alebo povolenia podľa §43 ods. 2	2
Pozastavenie platnosti schválenia podľa § 43 ods.3	0

II.1.2. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2007 úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali na 121 schválených a povolených bitúnkoch prehliadky pred zabitím a po zabití u 1 233 310 kusov domácich kopytníkov, z toho bolo posúdených ako nepoživatelných 2703 kusov zvierat, u 54 706 659 ks hydiny, pričom bolo posúdených ako nepoživatelné 571 667 ks hydiny a u 161 722 ks králikov, z toho bolo 452 ks posúdených ako nepoživatelné. Ďalej úradní veterinárni lekári vykonali prehliadku 5129 ks voľne žijúcej zveri, z toho boli nepoživatelné 4 kusy veľkej voľne žijúcej zveri. Mäso z nepoživatelných zvierat a hydiny sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie živočíšnych vedľajších produktov.

II.1.3 Výsledky laboratórneho vyšetrenia vzoriek surového mlieka z chovov na produkciu mlieka

V roku 2007 boli v jednej tretine chovov na produkciu surového mlieka v Slovenskej republike odobraté vzorky surového mlieka, ktoré boli vyšetrené na rezíduá antibiotík. Regionálne veterinárne a potravinové správy odobrali spolu 375 vzoriek surového mlieka (287 vzoriek surového kravského mlieka, 85 vzoriek surového ovčieho mlieka a 3 vzorky surového kozieho mlieka). V jednej vzorke surového kravského mlieka bolo zistené prekročenie maximálneho limitu rezíduí pre benzylpenicilín. Boli vykonané opatrenia podľa zákona č.39/2007 Z.z. Uvedené kontroly surového mlieka boli vykonané mimo odberu vzoriek surového mlieka podľa Národného plánu kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike.

II.1.4 Kontroly označovania hovädzieho mäsa

RVPS podľa § 8 ods.3 písm. l) zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti vykonávali v roku 2007 pravidelné kontroly zabezpečovania systému označovania hovädzieho mäsa a produktov z neho (mletého hovädzieho mäsa) podľa Nariadenia (ES) č.1760/2000/ES a Nariadenia Komisie (ES) č.1825/2000/ES v zmysle § 3 písm. g) zákona č. 39/2007 Z.z.

Celkovo bolo skontrolovaných 86 bitúnkov, na ktorých sa vykonalo 112 kontrol. V jednom prípade sa našiel nedostatok v povinných údajoch, ktorý sa vyriešil opatrením na mieste.

V 257 rozrábkarniach mäsa, v ktorých sa vykonalo spolu 342 kontrol, boli zistené 3 nedostatky v označovaní a dokumentácii pri prijíme, 4 nedostatky v povinných údajoch na etikete, 3 nedostatky v registrácii vstupov a výstupov hovädzieho mäsa – nedostatočný systém

vysledovateľnosti. Neoznačené odrezky z hovädzieho mäsa sa našli v jednom prípade. Vydaných bolo 7 opatrení a jedno rozhodnutie v správnom konaní. Štyri nedostatky boli odstúpené inej RVPS.

V skladoch hovädzieho mäsa, ktorých bolo kontrolovaných 51, sa vykonalo 66 kontrol, pri ktorých sa našlo 6 nedostatkov. Z toho 2x pri vlastných kontrolách označovania a dokumentácie pri príjme mäsa, 2x označovanie hovädzieho mäsa neumožňovalo presnú identifikáciu. Za uvedené nedostatky boli vydané 4 rozhodnutia a jeden nedostatok bol odstúpený na riešenie inej RVPS.

Pri mletom hovädzom mäse sa vykonali kontroly u 47 subjektov. Spolu v počte 66x. Významnejšie nedostatky tieto kontroly nenašli.

V maloobchodných predajniach sa kontrolovalo spolu 609 subjektov, u ktorých sa vykonalo 670 kontrol. Výsledky povinného označovania hovädzieho mäsa poukazujú na nedostatky v registrácii vstupov a výstupov hovädzieho mäsa (13), v povinných údajoch na etikete (13), spätnej vysledovateľnosti (14), chyby v označení pri predaji hovädzieho mäsa vrátane nebaleného a mletého mäsa (12) a pri vlastných kontrolách označovania a dokumentácie pri príjme mäsa (8). Za uvedené nedostatky bolo celkovo uložených 34 opatrení a rozhodnutí a 4 nedostatky boli odstúpené inej RVPS na preskúmanie.

II.1.5 Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu z jatočných tiel hovädzieho dobytku

V roku 2007 vykonali úradní veterinárni lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých spongiformných encefalopatií, 63 kontrol odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu (ŠRM) z jatočných tiel hovädzieho dobytku. Za rok 2007 bolo v pôsobnosti 25-tich regionálnych veterinárnych a potravinových správ skontrolovaných 67 prevádzkarní, z toho 55 bitúnkov, ktoré sú schválené alebo povolené na zabíjanie hovädzieho dobytku a 12 rozrábkarní, ktoré rozrábajú hovädzie mäso, v ktorých úradní veterinárni lekári vykonali 82 kontrol.

Pri týchto úradných kontrolách neboli zistené nedostatky závažného charakteru, menej závažné nedostatky boli odstránené ihneď pri kontrole.

II.2. Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonané podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti

V tejto časti je uvedený len prehľad cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti. Komentár je uvedený v časti cielených kontrol vykonaných podľa zákona č.152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, ktorá obsahuje spoločné výsledky cielených kontrol vykonaných podľa oboch zákonov, pretože cielené kontroly sa týkali rôznych častí potravinového reťazca (výroby, skladovania a maloobchodného predaja). V roku 2007 boli vykonané tieto cielené kontroly podľa zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti:

1. Cielené previerky produktov živočíšneho pôvodu zamerané na *Listeria monocytogenes*
2. Kontroly ad hoc Veľká noc 2007
3. Kontroly mäsa domácich kopytníkov a hydinového mäsa ad hoc jún 2007
4. Kontrola farbiva E 128 2G červená v mäsových výrobkoch
5. Vykonanie cielených vianočných previerok potravín živočíšneho pôvodu
6. Kontroly medu v SR
7. Úradné kontroly mäsa hydiny z Poľska

II.3. Ostatné kontroly

II.3.1 Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2007 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 964 zásielkach, ktoré predstavovali 9 415 277 kg.

II.3.2. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z.

V roku 2007 vykonali RVPS v 272 zaregistrovaných miestach určenia 1915 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z iných členských štátov podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov. Pri kontrolách bolo odobratých 609 vzoriek, 19 vzoriek bolo nevyhovujúcich (1.97%). Pri zistení nedostatkov boli uložené 3 rozhodnutia v správnom konaní podľa §8 ods. 3 písm. d), 4 opatrenia podľa §8 ods. 3 písm. e) a 16 opatrení podľa § 14 zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti.

II.3.3. Domáce zabíjačky

Na základe národnej legislatívy (§ 23 ods.1) zákona č.39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti) a metodických usmernení ŠVPS SR bolo od 1.februára 2007 t.j. od nadobudnutia účinnosti vyššie uvedeného zákona do 31.12.2007 nahlásených 19 844 domácností v SR, v ktorých sa vykonalo 22 712 zabíjačiek domácich ošípaných. Za predmetné obdobie nebol ani v jednej z 12 910 odobratých vzoriek zistený nález „svalovca“ – *Trichinella spiralis*, teda všetky odobraté vzorky boli negatívne.

Zabíjanie hovädzieho dobytku u chovateľa na farme pôvodu pre súkromnú domácu spotrebu za účelom zásobovania farmára a jeho rodiny bolo za účelom monitorovania pôvodcu spongiformných encefalopatií (BSE) u hovädzieho dobytku nahlásených 698 domácností, z ktorých bolo odobratých u hovädzieho dobytku nad 30 mesiacov 592 laboratórnych vzoriek s negatívnym výsledkom.

Tabuľková časť
ŠVPS SR

Tabuľka č.1

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste - ŠVPS SR

	Primárni výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	SPOLU
Počet objektov	1 757	1 972	1 387	16 569	0	534	22 219
Počet kontrolovaných objektov	788	2 075	1 394	15 577	0	528	20 362
Počet kontrol	867	5 064	4 095	26 038	0	870	36 934
Počet objektov s nedostatkami	147	1 124	491	7 265	0	242	9 269
Dôvod postihu							
Správna výrobná prax	64	216	78	1 206	0	41	1 605
Celková hygiena	68	1 854	456	7 123	0	206	9 707
Zloženie	14	188	48	472	0	20	742
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	4	44	25	158	0	6	237
Označovanie	5	195	121	2 357	1	39	2 718
Iné	28	416	191	2 452	0	112	3 199

Tabuľka č.2

Analýza nevyhovujúcich vzoriek podľa komodít - ŠVPS SR

Por. číslo	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele	Kontaminanty	Aditívne látky	Označovanie	Senzorické ukazovatele	Fyzikálno-chemické ukazovatele	Celkový počet vzoriek	Nevyhovujúce vzorky	
									Počet	%
1.	Mlieko a mliečne výrobky	38	0	1	55	15	37	4 169	145	3,48
2.	Vajcia	0	0	0	0	1	0	46	1	2,17
3.	Vaječné výrobky	0	0	0	0	0	0	20	0	0,00
4.	Mäso domácich kopytníkov	0	0	0	0	0	0	37	0	0,00
5.	Mäso hydiny a králikov	12	0	0	2	4	1	403	19	4,71
6.	Zverina	0	0	0	0	0	0	3	0	0,00
7.	Mäsové výrobky	18	2	42	75	25	64	5 250	218	4,15
8.	Mleté mäso a mäsové prípravky	5	0	2	8	9	4	1 229	28	2,28
9.	Nespracované produkty rybolovu	0	2	0	7	0	0	113	9	7,96
10.	Spracované produkty rybolovu	6	4	2	33	1	3	896	48	5,36
11.	Med	0	17	0	6	0	33	308	53	17,21
12.	Želatína	0	0	0	0	0	0	16	0	0,00

Por. číslo	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele	Kontaminanty	Aditívne látky	Označovanie	Senzorické ukazovatele	Fyzikálno-chemické ukazovatele	Celkový počet vzoriek	Nevyhovujúce vzorky	
									Počet	%
13.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	0	0	0	3	0	13	420	16	3,81
14.	Jedlé rastlinné tuky a jedlé rastlinné oleje	0	0	0	2	0	1	205	3	1,46
15.	Majonézy	0	0	0	1	2	0	38	3	7,89
16.	Dehydrované pokrmy, polievkové prípravky a ochucovadlá	0	0	1	13	1	1	316	15	4,75
17.	Termosterilizované pokrmy, tepelne opracované mrazené hotové jedlá	0	0	0	2	0	1	176	3	1,70
18.	Ocot, horčica a iné chuťové prípravky	0	0	1	4	8	0	202	12	5,94
19.	Droždie a sušené pivovarské kvasnice	1	0	0	0	0	0	23	1	4,35
20.	Jedlé obilie vrátane ryže	0	7	0	1	0	2	401	10	2,49
21.	Mlynské výrobky z obilia	0	2	0	3	1	3	421	9	2,14
22.	Cestoviny	1	1	0	5	1	1	265	9	3,40
23.	Pekárske výrobky	3	0	1	9	1	0	694	14	2,02
24.	Trvanlivé pečivo	0	0	4	18	0	0	329	22	6,69

Por. číslo	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele	Kontaminanty	Aditívne látky	Označovanie	Senzorické ukazovatele	Fyzikálno-chemické ukazovatele	Celkový počet vzoriek	Nevyhovujúce vzorky	
									Počet	%
25.	Špeciálne výrobky z obilia	0	0	0	0	1	0	276	1	0,36
26.	Olejniny	0	3	0	0	6	5	119	13	10,92
27.	Strukoviny a výrobky zo strukovín	1	0	0	2	1	0	270	4	1,48
28.	Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky	0	39	0	0	0	0	1 263	39	3,09
29.	Výrobky zo zemiakov	0	0	0	2	1	0	127	3	2,36
30.	Spracované ovocie a spracovaná zelenina	3	11	9	25	6	1	1 129	54	4,78
31.	Jedlé huby a výrobky z jedlých húb	0	0	1	1	3	0	121	5	4,13
32.	Koreniny	6	4	6	0	0	12	629	28	4,45
33.	Nealkoholické nápoje a koncentráty na ich prípravu	1	0	15	28	7	0	1 371	50	3,65
34.	Pivo	0	0	0	4	0	3	303	7	2,31
35.	Ovocné víno, sladové víno a medovina	0	0	1	1	1	1	81	4	4,94
36.	Miešané alkoholické nápoje	0	0	1	5	0	0	65	5	7,69
37.	Lieh a liehoviny	0	0	4	9	0	1	534	13	2,43

Por. číslo	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele	Kontaminanty	Aditívne látky	Označovanie	Senzorické ukazovatele	Fyzikálno-chemické ukazovatele	Celkový počet vzoriek	Nevyhovujúce vzorky	
									Počet	%
38.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	0	1	3	9	0	0	271	13	4,80
39.	Kakao a výrobky z kakaa	0	0	0	3	0	1	178	4	2,25
40.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	0	0	0	0	1	1	311	2	0,64
41.	Škrob a výrobky zo škrobu	0	0	0	2	0	0	35	2	5,71
42.	Sladidlá	0	0	0	1	1	0	29	2	6,90
43.	Čokoláda a cukrovinky	1	0	3	71	10	18	851	103	12,10
44.	Orechy a výrobky z orechov	0	11	0	1	13	0	594	25	4,21
45.	Tabakové výrobky	0	0	0	1	0	0	19	1	5,26
46.	Víno	0	0	5	67	59	62	754	183	24,27
SPOLU		96	104	102	479	179	269	25 310	1 199	4,74